

PRESEKI ²/_{'81}

GLASILO TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA
DELA GOZDNEGA GOSPODARSTVA B L E D

LE Z BOLJŠIM DELOM DO BOLJŠIH REZULTATOV

V preteklem desetletju je naše gozdarstvo skokovito dvigalo produktivnost zato, ker smo uvedli moderno tehnologijo popolne mehanizacije. Težo fizičnega dela je prevzel stroj: od motorne žage do mehaniziranega skladišča. Napredovali smo za eno stopnico, sedaj zopet stagniramo. V iskanju poti za višjo produktivnost v tem trenutku ne mislimo uvajati nove tehnologije. Na vrsti bi bila avtomatizacija. Prvi neuresničljivi pogoj v današnji splošni prezadolženosti so drage naprave, katerih uvoz ni dovoljen. Tudi družbenoekonomska predvidevanja, ki obetajo višjo stopnjo

brezposelnosti, ne bodo podpirala uvoza avtomatskih naprav. Nova vloga gozdov, ki temelji na varstveni in socialni funkciji, je težje dosegljiva z metodo avtomatizacije, ki spominja že na poljedelstvo.

Danes so iskanja za višjo produktivnost usmerjena na organizacijska področja: kako bolje izkoristiti naravne, tehnološke in socialne danosti. Organizacija dela naj zagotovi skladnost dela v smislu doseganja višjega dohodka. Šele potem bomo delili. V zadnjih letih smo se bolj ukvarjali z delitvijo kot s pridobi-

vanjem dohodka.

Naša gozdarska proizvodnja bo luže na slabši kakovosti dela. Vzrok tiči v neustrezni organizaciji. Če sekač lahko dobi višji dohodek, čeprav ne opravi predpisanih opravil, so na škodi vsi delavci v naslednjih fazah dela, ki potekajo ločeno, kot da smo različni ljudje: sekači, delavci na spravilu lesa, šoferji, skladiščni delavci, režijski delavci. Skupni učinek je zato manjši. Slabo naložen les ob cesti povzroči manjši učinek šoferjev. Delavec na skladišču trpi vse napake in pomanjkljivosti, ki so

Mali Kormoran je redek v naših krajih.

Foto: I. V.

se dogajale v proizvodnem procesu pred njegovim. Med režijci ni dosti boljše. Revirni vodja čisto ne upošteva skupnih potreb in dela po ekonomiki revirja. Računski in administrativni delavci od republike do TOZD se obnašajo tako, kot da želijo zagreniti delo drug drugemu. Čez 20 inženirjev se v podjetju ubada z bolj ali manj rutinskimi posli od načrtovanja do poslovanja. Nihče pa se redno ne ukvarja z razvojnimi nalogami, ki v današnjih ekonomskih pogojih postajajo bistveno področje zato, ker se prepočasno prilagajamo ostrejšim pogojem gospodarjenja.

Naštete neugodne značilnosti bi bile manj pereče, če bi delovne faze med seboj povezali. Nekatera gozdna gospodarstva so za začetek že skupinsko normirala sekače in delavce na pravilu. Verjetno zato, ker najbolj primanjkuje dobrih delavcev za ta opravila. Sekači in traktoristi bi bili plačani po skupinski normi. Medsebojno bi si pomagali s ciljem, čimveč lesa ob cesti s čim manj napora in v čim krajšem času.

Učinek povezave dela bi bil ugodnejši tudi s stališča psihofizičnih posledic. Ob večjem učinku

bi bil manjši delež poklicnih obolenj. Plačilo bi bilo odvisno od kakovosti dela, ki v nujni povezavi delovnih faz vpliva na učinek. Zmanjšati bi morali razliko med posameznimi skupinami delavcev, saj se včasih obnašamo, kot da smo družba cehov. Metode ocenjevanja, ki smo jih zapisali v naš pravilnik, so doživlele popoln neuspeh.

Povezan način dela zahteva zavestne delavce, ki ne zmanjšujejo delovnega prispevka k nalogi skupine. Verjetno je prav strah pred slabim delom oviral naprednejšo organizacijo.

Ivan Veber

GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE BLED SKOZI 20 LET

V letu 1981 je naša delovna organizacija ponovno pred nalogo, da izdela območni gozdnogospodarski načrt za naslednje desetletje. Preteklo je namreč deset let, ko smo prvič sestavili skupen načrt za območje, ki obsega gozdove v občinah Jesenice in Radovljica. V območnem načrtu, ki obravnava vse gozdove, ne glede na lastništvo, najdemo lahko številne podatke, ki ne zima-

jo samo ožjega kroga strokovnjakov, ampak je koristno, da pozna nekaj ključnih podatkov o našem gozdu in gospodarjenju z njim vsi zaposleni. Vseh podatkov ni možno strpati v en sam sestavek, zato nameravamo v nekaj zaporednih prispevkih objaviti čim več podatkov, zanimivih in potrebnih za vse, ki karkoli sodelujejo v gospodarjenju z gozdom.

Danes bomo skušali pregledati in si tudi zapomniti podatke o gozdnih fondih, kot v strokovnih krogih imenujemo podatke o površini, lesni zalogi, tekočem prirastku in predvidenem donosu - etatu. Te ključne podatke o velikosti "naše tovarne" bomo zaradi primerjave navajali za 3 različna obdobja in sicer za leto 1960, 1970 in 1980.

Površina gozdov v območju

Gozdna površina se povečuje predvsem zaradi opuščanja obdelave kmetijskih površin. Po drugi strani pa moramo opozoriti na zmanjševanje produktivne gozdne površine pri gradnji cest, železnic in smučišč, daljnovodov in kamnolomov ter ostalih objektov v gozdu, pri katerih se površina gozdnih zemljišč ne odšteva. Povečanje produktivne gozdnice torej dejansko ni tolikšno kot kažejo podatki o povečanju gozdnih zemljišč.

Povečanje gozdne površine je bilo naslednje:

Leto 1960	50.978 ha
Leto 1970	53.286 ha
Leto 1980	55.547 ha

Pri skupni površini vseh zemljišč obeh občin, okroglo 102.000 ha, pomeni to v letu 1960 slabo po-

Stan na Dednem polju. Lepota ljudske arhitekture je neminljiva. - Foto: I. V.

lovico, a leta 1980 že dobro polovico skupne površine, torej je gozdnatost več kot 50%-na. Gozdna površina je narasla v 20 letih za dobrih 10 %. Pri gozdni površini nas zanima, koliko gozdov je primernih za normalno gospodarjenje in koliko jih uvrščamo v trajno varovalne gozdove, saj bi normalno izkoriščanje ogrozilo obstoj teh gozdov.

V obravnavanih letih smo razpolagali s površino gospodarskih gozdov:

Leto 1960 41.285 ha

	Leto 1960	Leto 1970	Leto 1980
druženih v upravljanju GG Bled	23.638 ha	26.643 ha	26.006 ha
zasebnih gozdov	23.114 ha	24.421 ha	25.194 ha
druženih v upravljanju DO izven GG Bled	4.226 ha	2.222 ha	4.347 ha

Najbolj je pričakovana porast površine zasebnih gozdov, ker se zaraščanje z gozdom dogaja predvsem v tej kategoriji lastništva. Podatek o zmanjšanju površine gozdov v upravljanju naše DO od leta 1970 do 1980 je posledica še neurejenih podatkov v zemljiški knjigi.

Pričakovanje, da bi povečali fond druženih gozdov z odkupom gozdov od lastnikov - neketov, se je doslej le deloma uresničilo. Ponudbe za odkup so bile skromne, večinoma so bili v odkup predlagani le oddaljeni in slabši gozdovi. Prevzemanje viška gozdov proti odškodnini neketom je od letošnjega februarja naprej zakonita pravica in dolžnost naše DO. Morda se bo pokazalo, da je bilo izpolnjevanje zakona o kmetijskih zemljiščih doslej slabo ali pa so se dosednji lastniki z drugimi rešitvami "znebili" površine nad 0,5 ha gozda.

Tudi v bodoče pričakujemo spremembe v velikosti gozdne površine, čeprav je zanesljivo, da se bo delež gozdnatosti počasi umiril. Tudi pri lastništvu pričakujemo spremembe v deležu druženih gozdov, saj število kmetov še naprej pada. Spremembe bodo tudi v odnosu med varovalnim

Leto 1970 42.875 ha
Leto 1980 43.672 ha

Trajno varovalnih gozdov smo imeli v območju:

Leto 1960 9.588 ha
Leto 1970 10.036 ha
Leto 1980 11.875 ha

Delež varovalnih gozdov se tako relativno povečuje.

Po lastništvu oziroma pravici upravljanja z gozdovi je bilo stanje naslednje:

	Leto 1960	Leto 1970	Leto 1980
druženih v upravljanju GG Bled	23.638 ha	26.643 ha	26.006 ha
zasebnih gozdov	23.114 ha	24.421 ha	25.194 ha
druženih v upravljanju DO izven GG Bled	4.226 ha	2.222 ha	4.347 ha

in gozdarskim gozdom. Zaradi povečevanja pomena splošnokoristnih funkcij gozda, med katerimi je na prvem mestu varovalna, pričakujemo še nekoliko povečan delež gozdov trajno varovalnega ali posebnega pomena, v katerih normalno gospodarjenje ne bo dopuščeno. Delež produktivnih gozdov bo še naprej na udaru zmanjševanja zaradi novih objektov v gozdu. Površina, ki bo dajala glavni končni produkt les, najbrž ne bo več povečana.

Lesna zaloga gozdov v območju

Kako je s fondom žive lesne zaloge, to je bruto masa stoječega gozdnega drevja nad 10 cm debeline v prsni višini? Živa lesna zaloga je naše osnovno in obratno sredstvo, saj na njej prirašča nova masa v obliki tekočega prirastka.

Za leto 1980 izkazujejo gospodarski načrti za vse gozdove v območju naslednjo (stoječo oziroma živo) lesno zalogo:

iglavci 9.924.091 m³
listavci 2.804.943 m³
Skupaj 12.729.034 m³

Priznati moramo, da je to količina, ki ima danes, v času ener-

getske krize, še kako velik pomen. Ta masa seveda ni vsa na razpolago danes. Treba jo je smotrno izkoriščati, razporejati in predvsem negovati, ker se lahko trajno obnavlja. To pa je velika prednost pred drugimi viri surovin in energije, ki so jim količine omejene.

Na tej živi lesni zalogi letno priraste (tekoči letni prirastek) še:

iglavci 247.650 m³
listavci 49.046 m³
Skupaj 296.696 m³

ali 2,3 % na zalogo, to je v 10 letih skoraj četrtina zaloge.

Velikost žive lesne zaloge je odvisna od naravnih pogojev na rastišču, od sistema gospodarjenja, od razmerja med razvojnimi fazami - starostjo dosameznih delov gozda, odvisna je tudi od drevesne vrste in seveda od gospodarjenja oziroma od ravnanja gospodarja v gozdu.

S podatki o celotni lesni zalogi v območju nimamo prave predstave o njeni velikosti, ker se površina menja, zato večkrat uporabljamo podatek o povprečni lesni zalogi na 1 ha gozda.

V strokovnih krogih ocenjujemo, da je povprečna lesna zaloga pri nas prenizka in jo je potrebno povečati, ker bomo s tem povečali tudi prirastek in izboljšali druge funkcije gozda.

"Majdka, tako lepa si, kaj naj ti dam za en poljub?"
"Narkozo".

"Janez, kaj delaš," vpraša Toni prijatelja, ki je v delovni obleki in precej umazan. "Slab vtis", odgovori hudomušni Janez.

Povprečna lesna zaloga se je v omenjenih letih gibala takole:

	1960	1970	1980
vsi gozdovi	227 m3/1 ha	224 m3/1 ha	229 m3/1 ha
gospodarski	260 m3/1 ha	257 m3/1 ha	263 m3/1 ha
samo družbeni GG	255 m3/1 ha	240 m3/1 ha	254 m3/1 ha
zasebni	220 m3/1 ha	214 m3/1 ha	219 m3/1 ha
izven GG	114 m3/1 ha	137 m3/1 ha	140 m3/1 ha

Po letu 1960 smo zabeležili padec povprečne lesne zaloge in nato ponoven dvig, ki je bil programiran. To velja tako za povprečje vseh gozdov, samo za gospodarske in tudi za obe kategoriji lastništva. Pri ugotavljanju lesnih zalog v različnih obdobjih so obstojale tudi razlike v metodi, zato številke niso povsem primerljive, pa vendarle dovolj za oceno gibanja.

Tekoči prirastek

Priraščanje žive zaloge ni odvisno samo od velikosti lesne zaloge, temveč od njene starostne in debelinske zgradbe, od drevesne vrste in predvsem od pravilnosti ukrepov gospodarja.

Povprečni tekoči prirastek letno na 1 ha je znašal:

	1960	1970	1980
vsi gozdovi	4,6 m3/ha	4,9 m3/ha	5,3 m3/ha
gospodarski	5,4 m3/ha	5,9 m3/ha	6,3 m3/ha
samo družbeni GG	4,7 m3/ha	4,6 m3/ha	5,5 m3/ha
zasebni	5,0 m3/ha	5,3 m3/ha	5,5 m3/ha
izven GG	2,1 m3/ha	3,3 m3/ha	3,3 m3/ha

Povprečje tekočega letnega prirastka se dviga v vseh kategorijah, kar je posledica povečanja lesne zaloge in jakosti priraščanja. Če bi bil prirastek merjen vedno po isti metodi, je to dobro spričevalo za dosedanje delo gozdarjev. Kljub razlikam v metodi ugotavljanja prirastka pa lahko trdimo, da se je prirastek povečal, čeprav ne bomo mogli

vsega izkoriščati.

Koliko smo doslej izkoriščali prirastek oziroma lesno zalogo?

Gozdarski načrti v območju (v območju imamo sedaj povprečno 10 gospodarskih enot) so predvidevali v posameznih obdobjih naslednje etate letno na 1 ha:

	1960	1970	1980
vsi gozdovi	3,5	3,5	3,63
gospodarski	4,3	4,4	4,58
območni načrt	-	4,8	?
družbeni GG	4,4	4,1	4,05
zasebni	3,1	3,0	3,59
izven GG	1,0	2,3	1,34

Če številke primerjamo s podatki o prirastki, vidimo, da je bila predvidena stopnja izkoriščanja različna (po zadnjih načrtih): najvišja v družbenem sektorju 4,1 od 5,5 m3/ha tek. prirastka, v zasebnem sektorju 3,6 od 5,5 m3/ha tek. prirastka in v gozdovih izven GG 1,34 od 3,3 m3/ha tek. prirastka. V zadnjem desetletju smo v družbenem sektorju

posekali 5,0 m3/ha gosp. g. letno, kar je več kot predvidevajo sedanjí načrti in prejšnji območni načrt. V zasebnem gozdu je uradni izkoristek bistveno nižji, le 2,8 m3/ha. Če k temu dodamo še izkoriščanje "na črno", tudi ne pridemo dosti čez 3 m3/1 ha letno.

Postavlja se vprašanje, kako na-

slednje desetletje? To je najzahtevnejša naloga, zlati, ker je etat rezultat pogojev, vlaganj in tudi smotrnosti načrtovanja.

Za danes naj bo podatkov dovolj. Zdaj vemo nekaj več o naši tovarni, o njeni veliki razsežnosti o tako rekoč ogromni živi masi, ki se obnavlja in producira lesno maso in ostale dobrine za človeka ob njegovi pomoči. Kolikšna je njegova pomoč in kako se odraža, pa bomo skušali odgovoriti v drugem članku.

Janez Košir, dipl. ing.

TOZD POKLJUKA NA SOLIDARNOSTNI DAN

Izvršni odbor sindikalne organizacije je v programu dejavnosti sprejel nalogo, da bodo režijci solidarnostno soboto naredili v proizvodnji. S predlogom je šel pred zbor delavcev, ki je predlog potrdil in sprejel.

Zakaj tak predlog? Če delajo režijci na solidarnostni dan na svojih mestih, je to za delovno organizacijo povečano režijo - z drugo besedo izguba. Režijci morajo svoje delo napraviti v rednem delovnem času. Če ne bi bilo solidarnostnega dne, gotovo ne bi noben režijec dobil naloga za nadurno delo. Izvzeti so tisti režijci, ki morajo delati v vsakem primeru, kot so kuharice in merilci.

Že na zboru pa so izrazili bojazn, da bomo za solidarnost dobili manj denarja, če bodo režijci delali v proizvodnji. Drugo vprašanje je bilo, kaj naj režijci delajo, da ne bi prišlo do poškodb ali nesreč.

Odložili smo se za pogozdovanje. Na solidarnostno soboto smo se odpeljali na Pokljuko v oddelek 59 revirja Mrzli studenec.

Sodelovali so 1 revirni vodja, 1 vodja priprave proizvodnje, 1 tehnik v revirju, 1 delovodja, 2 administrativno tehnični delavki, 1 čistilka, 1 ekonom in 1 šofer avtobusa. Skupaj se je zbralo 9 lju-

di. Ker je bil solidarnosten dan za vse, torej reden delovni dan, so morali gozdarji, ki imajo proizvodnjo, biti pri ljudeh.

Posajeno je bilo 1800 smrekovih sadik. Ob povprečni normi za sajenje, 168 sadik v 8 urah, je bilo narejeno 86 norma ur dela. Vrednost tega dela je 6.300,35 din. Dan dela režijcev, ki so sadili, pa stane delovno organizacijo 6.027,05 din. Vrednost opravljenega dela je torej za 273,30 din večja, kot znašajo redne dneve režijce. Bojazen o uspešnosti dela je bila torej odveč. V bodoče bi moral biti solidarnostni dan za režijce na dan, ko proizvodnja miruje. Tako bi lahko vsi režijci delali v proizvodnji.

Tokrat je narejeno delo zneslo več, kot je vrednost režijskih ur.

Če bi vsi režijci delali v proizvodnji, verjetno ne bi bilo tako. Človeku se utrne takale misel ali zastavi takole vprašanje: Ali smo za solidarnost dali več, če delajo režijci na solidarnostni dan svoje delo in s tem povečujejo že itak preveliko režijo? Ali smo dali za solidarnost več, če režijci delajo v proizvodnji, pa čeprav bi znašalo obračunano proizvodno delo manj kakor režijske ure?

Vrednost opravljenega dela ni bila velika, več je bil vreden zgled. Solidarnost se menda ne meri samo v dinarjih?

Pričakujemo, da nas bo prihodnje leto v OZD še kdo posnemal.

Podlogar Jože

Martinček se imenuje gozdni revir na Jelovici. Meri 1.368 ha in ima približno 340.000 m³ lesnih zalog. Največ je gošč in letvenjakov, srednjedobnih sestojev je najmanj, nekaj pa je še debe-ljakov, večinoma starih prek 150 let.

Danes je revir Martinček znan po tem, da daje najdebelejši kvaliteten smrekov in jelov les. V letih 1965 do 1973 smo posekali 87.789 bruto m³ smrekovega in jelovega lesa in 4.557 bruto m³ bukovega. Ker so analize pokazale, da vrednostni prirastek najstarejših sestojev na Martinčku še ni dosegel vrhunca in ker se je površina teh sestojev zmanjševala zaradi obsežnih povojnih sečenj, smo v tekoči ureditveni dobi znižali posek.

Zgodovina teh visokovrednih sestojev nam pove, da so jih pred dvema stoletjema popolnoma izsekali za potrebe železarjev v Kropi in Kamni Gorici. Označba KK pomeni, da so bili Martinčkovi gozdovi v kraljevo cesarski lasti. Tedaj so se ti gozdovi imenovali Državna Jelovica (Staatsforst Ilovca). Ostala Bohinjska Jelovica je pripadala Cerkvenemu zakladu (Religionsforst Forst Ilovca). Ime Martinček je obeleževalo travnik, na katerem stoji logarnica. Verjetno izhaja ime še iz oglarskih časov. Og-larji so preživljali družino tako, da so redili nekaj malega govedí ali drobnice. Tem je bil potreben travnik v času, ko ni bilo gozdne paše, medtem ko je še bila sezona za oglarje.

Tisti, ki so odločali o preteklih sečnjah, so trdili, da bi po načrtih že morali biti posekani stari sestoji na Martinčku. To pa ni res, ker hranimo originalni načrt iz leta 1894, ki predvideva izkoriščanje starih sestojev do leta 2013. Samo želimo lahko tem elitnim sestojem tako dolgo rast in upamo, da jih bodo tedaj zamenjali drugi sestoji v drugih revirjih.

Martinčkovi stari sestoji še vedno obilno semenijo navkljub teorijam, ki tega ne priznavajo. Uganka je tudi, kako so se v primerjavi z drugimi gozdovi Jelovice ti gozdovi ohranili, če upoštevamo škodo, ki jo povzročata sneg in veter.

I. V.

GOZDOVI NA MARTINČKU

Gozdarji merijo znanje iz gojenja gozdov na strokovnem izpitu.

Foto GG

Panj iz časov ročne žage - oddelek 14 -
- Martinček Foto: I. V.

O OGLEDU STANOVANJSKIH RAZMER NAŠIH DELAVCEV V BOSNI

Dodeljevanje kreditov za individualno gradnjo oziroma za adaptacije stanovanjskih hiš, je pogojeno tudi z ogledom stanovanjskih razmer vsakega prosilca.

Naše podjetje že nekaj let dodeljuje kratkoročne in tudi dolgoročne kredite delavcem, katerih družine živijo izven področja GG Bled. Da bi dobili vsaj splošno predstavbo, v kakšnih razmerah živijo družine naših delavcev v Bosni, in da bi tudi izvedeli, kako posameznik gospodari s krediti, je stanovanjska komisija leto prvič določila ekipo za ogled njihovih stanovanjskih hiš.

Imenovani smo bili:

Urbanc Jože, predsednik KOOS
Bučič Marko, delavec TOZD Bohinj

Gartner Franc, član komisije.

V četrtek, 14. maja, smo se z Bleda odpravili na pot in pozno popoldan prispeli v Maglaj. Ta dan smo si lahko ogledali v 20 km oddaljeni vasi Brezove dane le stanovanjske razmere, v katerih živi družina Nedeljka Cvjetića. Lani mu je zemeljski plaz porušil hišo. Iz materiala, ki je bil še uporaben, si je zgradil

zasilno bivališče. En sam prostor je tako tesen in slab, da je v njem znošno bivanje le poleti. Nujna je čimprejšnja pomoč. Ta dan zaradi pomanjkanja časa in tudi zaradi oddaljenosti hiš od ceste, nismo nadaljevali ogleda.

V petek, 15. maja, smo se oglasili na SOB Maglaj z nalogo, da preverimo izjave delavcev, ki trdijo, da ne dobijo ustreznih dokumentov ob gradnji ali adaptaciji. Glede zemljiško knjižnega izpiska so nam zagotovili, da so pogoji enaki kot pri nas. Dobi ga lahko vsak, če je tudi lastnik lokacije.

Gradbeno dovoljenje pa dobi lahko zelo hitro, v izrednih primerih celo v 10 dneh. Tudi načrt, če želi stranka, zagotovijo na občini. Seveda pa stranka vse usluge plača.

Adaptacijskega dovoljenja pa ne izdajajo, saj so stavbe v glavnem tako slabe, da bi bilo vsako vlaganje v adaptaciji nesmiselno.

Iz Maglaja smo odšli v Teslić, kjer smo si ogledali hiše v vasi Komušina in Slatina. Tu smo ob-

šli 18 hiš. Ugotovili smo, da so stare hiše v glavnem tesne in z redkimi izjemami zelo slabe. Vsako vlaganje v adaptacije je resnično nesmiselno. V 14 primerih so zato naši delavci pričeli graditi nove hiše. Gradbeno dovoljenje ima en sam graditelj. Iz tega je razvidno, da so delavci premalo poučeni o tem, kako koristna je zanje lahko dokumentacija. Nekoliko pa se bojijo tudi stroškov, ki so vezani z nabavo gradbenega dovoljenja in načrta. Ugotavljali smo, da je les, ki je nabavljen pri nas, koristno uporabljen pri gradnji.

V soboto smo odpotovali iz Teslića preko Banje Luke, Prijedorja, Sanskega mosta v vasi Lukavice in Fajtovce. Popoldne smo obšli še devet hiš naših delavcev. Od teh je šest že prosilo za kredit. Tudi tu so pretežno pričeli graditi nove hiše - v petih primerih. Le dva želita z letošnjim kreditom za silo izboljšati staro hišo. Tu imata le dva graditelja tudi zemljiško knjižni izpisek in gradbeno dovoljenje. Les, ki so ga dobili od podjetja, je uporabljen pri gradnji.

V Komušini smo napisali še prošnjo, ki jo je izrekla Bučič Jela, žena delavca, ki se je smrtno ponesrečil pri delu na Rovtarici. Pričela je graditi novo hišo in ima zaključeno 3 fazo. Staro hišo deli z delavcem, ki dela v TOZD Pokljuka in namerava svoj del hiše porušiti ter s tem tudi onemogočiti bivanje Bučič Jeli in njeni hčerki.

Zato prosi, da ji podjetje prisloži na pomoč in ji poleg tega še odloži plačevanje anuitete. Nima stalnega vira dohodkov, je nezaposlena. Tudi hči še ni izšolana.

V soboto zvečer smo pozno zaključili delo, zato smo šele v nedeljo nadaljevali pot domov in prišli na Bled ob 18. uri.

Gartner Franc

VAROVANJE DRUŽBENEGA PREMOŽENJA

Beseda je dala besedo, razvil se je takle razgovor.

"Na planini, na gradbišču, sem pustil sedem drogov, čisto novih, od kovača prinešenih. Pod rušo sem jih dal. Naslednji dan sem prišel, pa jih ni bilo več. Tudi v rezervoarju je zmanjkalo nafte, pa ključ je izginil." Ko sem ga vprašal, če je bilo gradbišče varovano, se je samo začudil.

Dejavnost, varovanje družbenega premoženja, je izredno široka.

Vedno je aktualno, včasih bolj, včasih manj. Če se spomnimo, da nam je tov. TITO govoril: "Delajte tako, kot da bo jutri vojna in tako kot da bo večni mir", nam je jasno, da je potrebna stalna budnost, stalna pripravljenost in stalno izpopolnjevanje družbene samozaščite.

Pa se vprašajmo, kaj varujemo:

- varujemo našo ustavno ureditev
- varujemo naše ljudi
- varujemo naše materialne dobrine

Pred kom:

- Pred zunanjim in
- notranjim sovražnikom

Kdo varuje naše pridobitve?

- vsak posameznik v okviru družbene samozaščite (CZ, NZ)
- JNA
- TO
- UNZ s svojimi razvejanimi službami
- specializirane poklicne in prostovoljne enote (gasilci, razne varnostne službe, reševalci itd.

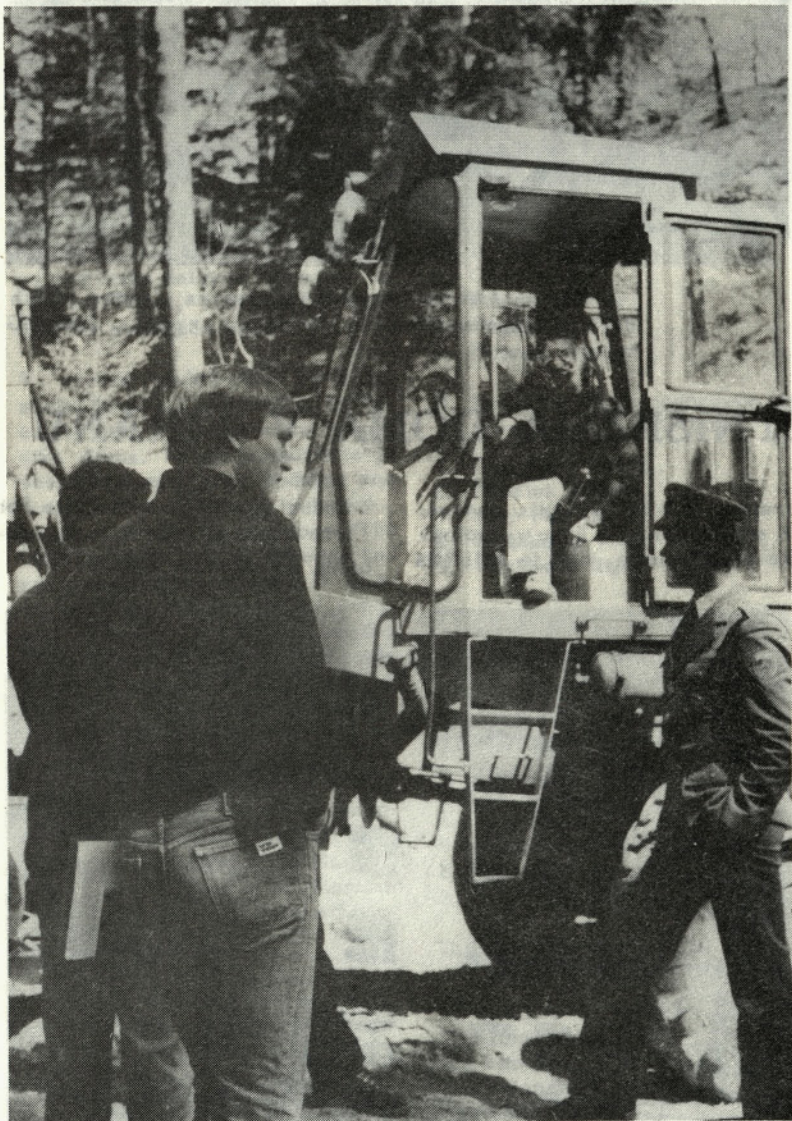
Ker so načini, kako sovražnik deluje, številni, so tudi metode in sredstva obrambe zelo različne.

Vsi dejavniki v obrambnem sistemu delujejo v okviru družbenopolitičnih organizacij, ki so nosilci akcij.

Marsikdo bo rekel: "Kaj pa ga lomi z vso to šaro. Če kdo izmakne nekaj litrov nafte, še ne bo vojne." Res je. Nekako tako le razmišljamo: Če bo počilo, mi smo tu, pripravljeni, da brani-
mo domovino. Kaj hitro pa pozabimo, da so tudi: drogi, nafta in ključ, pa tudi naše strokovno znanje, materialne dobrine, ki jih moramo čuvati. To pa spada v naš okvir, ki smo si ga v začetku načrtali.

Vsak delavec, občan, je danes s tem seznanjen. Javna občina premlevajo to tematiko, da nas že bolijo ušesa in človek bi že pričakoval, da nam je to prišlo pod kožo, v kri. Pa ni tako. Ko je akcija, na primer NNNP, vse steče, vse miga, naša varnost je na višini. Naslednji dan pa manj. Kar pozabimo, kaj je naša vloga kot posameznika v okviru TOZD-a ali DO.

Tudi ta primer spada v našo temo. Fride predstavnik tuje firme ves sijoč in nasmejan, da tudi nam leze nasmeji v usta, smeh je nalezljiv. Želi si videti stroje, ki nam jih je prodal. Hitimo mu kazati vse. Kaj smo popravili, kaj izboljšali, kaj opustili. Pazite. Zastonj mu dajemo

Zavarovanje odprtín za točenje goriva je aktualno z energetske krizo.
Foto GG

naše znanje, za katerega vemo, da je naša dobrina in ga moramo čuvati. Če imamo srečo, da dobimo naslednje leto nov stroj, ga že kupimo izboljšanega, z našim znanjem seveda in s težko pridobljenimi devizami.

Hitro izračunajmo. Dvakratna škoda. In mi. Se sploh zavedamo, da delamo narobe?

Slišim sodelavca, ki se razburja. "Ukradli so mi orodje. Ne morem priviti cevi." Kar hude obtožbe so to. Kako pa je v resnici. Prvi pusti orodje na nekem mestu, enostavno ga ne pospravi, drugi delavec si ga izposodi. Ker ni njegovo, ga ne pospravi, pusti ga kje drugje. Pa je ključ že "ukraden". Nezadovoljstvo je tu in razburjenje po nepotrebnem tudi. Samo malce reda pri nekaterih posameznikih, pa bi stvar že zaklapala.

Jasno nam je, da je organiziran sistem zlahka varovati. Ve se, kdo plje in kdo plača. Od organizacije do posameznika. Kaj pa mi? Smo vključili vse elemente v naš varnostni sistem. Ali čuvamo naše okolje, stroje. Kakš-

ni so naši medsebojni odnosi in kakšen je odnos posameznika do družbe.

Ne iščem čarovnic, da bi jih javno sežgali. Ne kažem s prstom kar povprek, češ, vi ste sovražniki lastne družbe. Ne. Rad bi

samo vzbudil zavest, da so te male stvari, včasih pa malo večje tudi v sklopu družbene samozasčite, ki je dolžnost nas vseh. Tega pa se mnogokrat premalo ali sploh ne zavedamo.

Vidic ing. Tadej

Zadnje inštrukcije pred izpitom za voznike težkih zgbnikov na Mrzlem studencu. Foto GG

OBNOVA POČITNIŠKEGA DOMA V PIRANU

Počitniški dom v Piranu je obnovljen. Gradbena in obrtniška dela so izvajati gradbeniki našega gradbenega TOZD-a z zunanjimi sodelavci. Obnova doma je trajala 5 mesecev in to od 1. januarja do 31. marca 1981. Neposredni vodja vseh del na objektu je bil Janc Franc, katerega nemajhna zasluga je, da je bilo delo hitro in kakovostno opravljeno. Obnova doma je obsegala sledeče: obnova fasade, gradbena preureditev v vseh etažah, obnova vseh gradbeno obrtniških del, instalacij in zamenjava vse notranje opreme, razen kuhinje. Zunanji in notranji izgled stavbe daje videz novega objekta.

Leta 1956 smo pridobili stari objekt v razpadajočem stanju. Izvršena je bila obnova in stavbo smo usposobili za počitniški dom. V 24 letih je zob časa tako močno načel stavbo, da manjša popravila niso več zadostovala. Po-

trebna je bila temeljita obnova. K obnovi doma, v času vsesplošne stabilizacije, nas je prisilila

odločba gradbene inšpekcije Sob Piran z rokom popravila in resnična dotrajanost zgradbe.

Obnovljeni počitniški dom v Piranu. - Foto GG

Projektno nalogo v obsegu obnove doma je sprejel odbor za počitniški dom v Piranu, na seji 19. marca 1979. leta. Odbor je zahteval, da se obnova prične še istega leta v jeseni. Zaradi tehničnih in administrativnih preprek, začetek del ni bil mogoč v letu 1979/80, ampak šele naslednje leto 1980/81. Dokončno odločitev z vsemi podrobnostmi popravila je odbor sprejel na seji 4. novembra 1980. Na tej seji je bila potrjena varianta projekta za preureditev pritličja tako, da se pridobi dnevni prostor za razvedrilo, ločen od jedilnice.

Obnova doma je obsegala sledeče: izdelavo nove fasade, zamenjavo vseh instalacij, obnovo stenskih in talnih oblog, izolacijo in tlak pohodnih teras ter zamenjavo vsega notranjega pohištva. Z obnovo in delno preureditvijo stavbe ima sedaj naš počitniški dom te prostore: v pritličju kuhinjo, jedilnico s 33 sedeži, dnevni prostor za razvedrilo z 19 sedeži, barvnim televizijskim sprejemnikom in minišankom, sanitarije za gostinske delavce, prostor za ležalne deske, pralnico z likalnico in skladišče hrane.

V prvem nadstropju so štirje spalní prostori za goste s 14 ležišči, tuš, WC in soba za upravnika doma. Drugo nadstropje je enako prvemu, brez dodatne eno posteljne sobe. Tretje nadstropje ima tri spalne prostore z 10 ležišči, tuš, WC in pohodno teraso, opremljeno s tušem. V zadnji etaži sta dve sobici za zaposlene s 3 posteljami in sončna terasa ter tuš z hladno in toplo vodo. Skupno lahko dom sprejme v eni izmeni 38 sonca željnih gostov.

Odbor za Počitniški dom v Piranu s tov. Štefanom Roganom na čelu in drugimi sodelavci, je želel omogočiti vsem sodelavcem GG Bled in njihovim družinskim članom prijetno počitniško bivanje na morju. Upajmo, da je želja uresničena!

Bojan Lavrih

VOLITVE 1981

Dne 25. maja 1981 se je iztekel mandat delegatom v samoupravnih organih temeljnih organizacij združenega dela, temeljne organizacije kooperantov, delovne skupnosti, delovne organizacije GG Bled in SOZD GLG Bled. Volitve kandidatov za delegate v navedene organe za mandatno dobo naslednjih dveh let so v vseh TOZD, TOK in delovni skupnosti potekale dne 26. maja 1981, le kmetje-kooperanti, člani TOK, so kandidate volili na delnih zborih v času od 18. do 22. maja 1981.

Delegati v novoizvoljenih organih so:

TOZD gozdarstvo Bohinj

I. Delavski svet TOZD

1. Gašperlin Peter
2. Džak Janez
3. Cvilič Gojko
4. Biščević Hamdija
5. Pretnar Rozka
6. Ganič Juro
7. Aleksič Petar
8. Pejič Ivo 1945
9. Rupnik Bogdan

II. Komisija za samoupravno delavsko kontrolo TOZD

1. Lanjšček Karel
2. Škerlak Ernest
3. Rac Marija
4. Deankovič Anton
5. Perkovič Ilija

TOZD gozdarstvo Pokljuka

I. Delavski svet TOZD

1. Donaval Majda
2. Jekler Ivan
3. Polanc Anton
4. Černigoj Cveto
5. Razpet Slavko
6. Urh Andrej II.
7. Bartulovič Ilija
8. Benedik Franc
9. Marič Marko

II. Komisija za samoupravno delavsko kontrolo TOZD

1. Bohinc Metka
2. Burič Joso
3. Donaval Anton
4. Polanc Vinko
5. Tutič Joso

TOZD gozdarstvo Jesenice

I. Delavski svet TOZD

1. Klinar Jože
2. Kozinc Alojz
3. Martič Ivo
4. Matuš Štefan
5. Martelj Alojz
6. Paurevič Jago
7. Pejič Mirko
8. Vister Majda
9. Vukša Dušan

II. Komisija za samoupravno delavsko kontrolo TOZD

1. Razingar Jože
2. Jelič Jozo
3. Bučič Jozo
4. Jerovšek Kosta
5. Grgič Drago

TOZD gozdno avtoprevoznništvo in delavnice

I. Delavski svet TOZD

1. Biček Štefan
2. Dežman Jože
3. Soklič Darko
4. Knafelj Milan
5. Slivnik Janez
6. Jamar Janez
7. Murko Kristina
8. Sodja Pavel
9. Vodnjov Pavel

II. Komisija za samoupravno delavsko kontrolo TOZD

1. Ambrožič Miro
2. Jere Marija
3. Ulčar Janko
4. Smolej Miha
5. Zupan Janez

TOZD gozdno gradbeništvo

I. Delavski svet TOZD

1. Josipovič Mijo
2. Urbanc Jože
3. Kralgher Metod
4. Cuznar Mira
5. Kunstelj Blaž
6. Bolčina Jože
7. Strgar Anton
8. Guzelj Jože
9. Žido Mirko

II. Komisija za samoupravno delavsko kontrolo TOZD

1. Zalokar Slavko
2. Gorzetti Slavko
3. Pretnar Poldka
4. Perš Jože
5. Vidmar Ivan

TOK

I. Centralni svet TOK (25 kmetov + 8 delavcev)

1. Čuden Jože
2. Zupanc Martin
3. Sušnik Jože
4. Pekovec Alojz
5. Medja Franc
6. Zupan Jakob
7. Hribar Anton
8. Burja Franc
9. Ambrožič Janko
10. Čop Janez
11. Vidlič Ignac
12. Burja Janez
13. Oman Jakob
14. Hlebanja Franc
15. Rampre Marjan
16. Klinar Franc
17. Zupan Stanko
18. Toman Vinko
19. Erlih Janez
20. Zupanc Franc
21. Pogačnik Alfonz
22. Rozman Ciril
23. Resman Anton
24. Berdajs Anton
25. Hrovat Rudi
26. Strgar Lovro
27. Zalokar Marjan
28. Kovač Anton
29. Zupan Marjan
30. Božič Jože
31. Jelič Ante
32. Rezar Valentin
33. Vidlič Ferdo

II. Sveti organizacijskih enot Bohinj

II. Sveti organizacijskih enot

Bohinj

Sodja Zdravko, Koprivnik 6
Arh Tine, Srednja vas 15
Cerkovnik Jože, Savica 7
Odar Alojz, Studor 33
Kobal Nande, Nemški rovt 5
Preželj Alojz, Lepence 1
Sodja Mirko, Češnjica 46

Pokljuka

Mežan Vinko, Rikljeva 6, Bled
Kunšič Boris, Perniki 4
Pristov Anton, Višelnica 3
Čop Janez ml., Sp. Gorje
Ambrožič Stanko, Zasin, Muže 2
Žmitek Franc, Boh. Bela 54
Žnidar Milan, Obrne 12

Jesenice

Kopavnik Jakob, Rateče 20
Robič Franc, Srednji vrh 15
Pezdirnik Jože, Mojstrana 203

Razinger Franc, Planina 73
Šmid Anton, Javorniški rovt 20
Dolar Franc, Doslovče 12
Šebat Janez, Smokuč 22

Radovljica

Kumerdej Valentin, Ribno 40
Zupanc Franc, Lancovo 2
Hrovat Jože, Zg. Dobrava 31
Rozman Ciril, Češnjica 18
Resman Anton, Praproče 1
Ovsenek Anton, Dvorska vas 20
Hrovat Rudi, Begunje 96

III. Odbor za samoupravno delavsko in kmečko kontrolo TOI

1. Medja Franc
2. Sušnik Franc
3. Tarman Andrej
4. Markovič Janez
5. Domislič Ivo

Delovna skupnost skupnih služb

I. Delavski svet

1. Lakota Peter
2. Toman Valentin
3. Goričnik Marija
4. Šemrl Ivan
5. Hafnar Zdravko
6. Pogačar Stane
7. Špenko Bogdan
8. Kafol Majda
9. Pogačar Zdenka

II. Komisija za samoupravno delavsko kontrolo DSSS

1. Ogrin Marija
2. Lah Ivanka
3. Bernard Olga
4. Oltzl Avgust
5. Robič Boris

Delovna organizacija GG Bled

I. Svet delovne organizacije

1. Arh Janez
TOZD gozdarstvo Bohinj
2. Gašperin Peter
TOZD gozdarstvo Bohinj
3. Cvijič Dušan 1938
TOZD gozdarstvo Bohinj
4. Babič Ilja
TOZD gozdarstvo Jesenice
5. Mertelj Alojz
TOZD gozdarstvo Jesenice
6. Matuš Stefan
TOZD gozdarstvo Jesenice
7. Lučič Ante
TOZD gozdarstvo Pokljuka
8. Černigoj Cveto

TOZD gozdarstvo Pokljuka

9. Rogan Štefan
TOZD gozdarstvo Pokljuka
10. Ambrožič Rajko
TOZD gozdno avtoprevoznništvo
11. Kobal Drago
TOZD gozdno avtoprevoznništvo
12. Pogačar Franci
TOZD gozdno avtoprevoznništvo
13. Arh Marko
TOZD gozdno gradbeništvo
14. Guzelj Jože
TOZD gozdno gradbeništvo
15. Pretnar Poldka
TOZD gozdno gradbeništvo
16. Torkar Miha
Delovna skupnost skupnih služb
17. Ahac Boris
Delovna skupnost skupnih služb
18. Petkoš Janez
Delovna skupnost skupnih služb
19. Ahačič Marjan - TOK
20. Rezar Valentin - TOK
21. Smolej Jernej - TOK

Člani TOK:

22. Medja Anton
23. Arh Jože
24. Cesar Anton
25. Repinc-Urevec Simona
26. Vester Anton
27. Burja Miha
28. Mertelj Janez
29. Smolej Franc
30. Anderle Franc
31. Dežman Jože
32. Varl Janko
33. Resman Alojz

II. Odbor za samoupravno delavsko in kmečko kontrolo

1. Šmid Ludvik (BO)
2. Gartner Franc (JE)
3. Donaval Anton (PO)
4. Jere Marija (Avt.)
5. Barbarič Štefan (Gr.)
6. Ogrin Marija (DSSS)
7. Sušnik Franc (član TOK)

III. Skupna disciplinska komisija

- Jere Stane - predsednik
Colja Alojz - zunanji član
Soklič Majda - zunanji član
1. Cerkovnik Martin (BO)
 2. Razinger Jože (JE)
Klinar Anton - namestnik
 3. Zorč Franc (PO)
 4. Žvegelj Jerca (Avt.)
 5. Zupan Ludvik (Gr.)

6. Ferjan Slavko (TOK)
7. Jere Stane (DSSS)

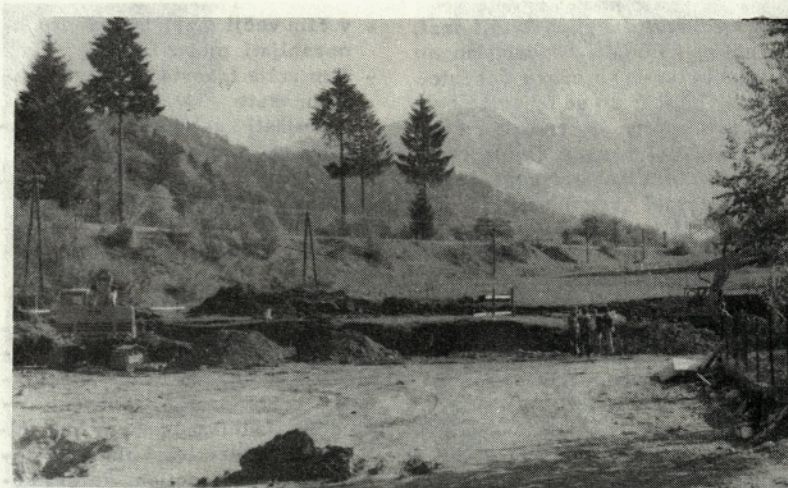
SOZD GLG Bled

I. Delavski svet

1. Medic Dore
TOZD gozdarstvo Bohinjš
2. Klinar Anton
TOZD gozdarstvo Jesenice
3. Cvenkelj Alojz - TOK

II. Odbor za samoupravno delavsko kontrolo SOZD GLG Bled

1. Zalokar Slavko
TOZD gozdno gradbeništvo

Gradišče na Rečici se širi. - Foto GG

MEHANIZIRANO SKLADIŠČE LESA NA REČICI

Letos spomladi smo pričeli graditi drugo mehanizirano skladišče lesa iglavcev. Lokacija tega objekta je na Rečici, poleg žage LIO Rečica. Program za izgradnjo mehaniziranih skladišč lesa je bil izdelan za celotno blejsko gozdnogospodarsko območje že leta 1973. Tedaj je bilo zgrajeno skladišče v Bohinju, pretežno za družbeno gozdove Jelovice in Pokljuke ter za zasebne gozdove Bohinja in dela Radovljice. Zaradi pomanjkanja sredstev in oziroma nedozorele situacije v preostalih zasebnih gozdovih - pomanjkanje komunikacij in še ne prevelikega pomanjkanja delavcev, se je z izgradnjo drugega skladišča na Rečici odlašalo od lanskega leta, ko je postala situacija na področju lupljenja lesa in uvajanja sodobne tehnologije nevzdržna. Na to skladišče bodo gravitirali iglavci iz gozdov Jesenic, dela Radovljice in dela Pokljuke. V letu 1980 so bili izdelani projekti in pridobljena potrebna dokumentacija, tako, da je bilo možno z gradbenimi deli pričeti v zgodnjih pomladanskih mesecih letos.

Kot investitorja za gradnjo tega objekta nastopata LIP Bled in GG Bled v odnosu 50:50, nosilec investicije je TOZD Gozdarstvo Pokljuka. V enakem razmerju se je financiralo tudi skladišče v Bohinju.

Skladišče na Rečici obsega površino sedanjega hodišča LIO Rečica in manipulacije TOZD Gozdarstva Pokljuka ter zemljišča preko ceste mimo "Gostilne Stare". Skupna površina skladišča bo merila cca 2,2 ha. Letno bo možno dodelati 60.000 m³ lesa iglavcev. Predračunska vrednost zaenkrat znaša 100.000.000 din, kompletno za projekte, gradbena dela in opremo.

Med pripravljalnimi deli je bilo potrebno tudi odkupiti objekt "Gostilno Stare", katero bo po izselitvi koncem letošnjega leta zaradi tehnološke funkcionalnosti obratovanja skladišča treba porušiti.

Celotno investicijo lahko v pogledu izvajanja razdelimo na dva dela in sicer:

- dobava opreme mehanizirane linije in
- izvajanje gradbenih del.

Oprema mehanizirane linije bo dobavljena po načrtih in delni izvedbi firme Springer - Friesach Avstrija, ter v kooperacijski proizvodnji med firmo Springer, Riko Ribnica in LIO Tomaž Godec

- mehanična delavnica v Bohinju. Slednja bo izvedla znaten del podnožja in transportnih naprav celotne opreme. Lupilni stroj, izdelan pri firmi Springer in elektronika, izdelana pri firmi Sprecher-Schuh, bo v celoti uvoženo, ostala oprema pa se bo uvozila na osnovi kooperacijske proizvodnje med firmo Springer, Riko Ribnica in LIO Tomaž Godec. Dela za izvajanje opreme in uvozne postopke so v teku.

Gradbena dela so bila razpisana z javnim natečajem. Kot najugodnejši izvajalec je bilo izbrano Cestno podjetje Kranj s subizvajalcem TOZD Gozdno gradbeništvo GG Bled.

Gradbena dela lahko razdelimo v tri faze - izgradnja odtočnega kanala iz močvirnega zemljišča, utrditev močvirnega zemljišča preko ceste za gostilno Stare in ureditev ter planiranje obstoječega krlišča in manipulacije poleg žage Rečica. Sedaj se izvajajo zaključna dela na prvih dveh fazah gradnje - kanal in utrjevanje ter se vrše priprave za pričetek del na tretji fazi, katera pa se bo izvajala v dveh delih, zato, da bo čim manj motena žagarska proizvodnja v pogledu sortiranja hlodovine in stroškov zaradi manipulacije.

Dela na prvih dveh fazah izvaja TOZD Gozdno gradbeništvo, tretjo fazo pa bo izvajalo Cestno podjetje Kranj.

Pri delih na drugi in tretji fazi, kateri se nahajata neposredno ob nasipu železniške proge Jesenice - Nova Gorica, so se pojavile nevarnosti. Ker je projektant zemeljskih del preveč smelo posegel v bližino železniškega nasipa in predvidel pregloboke izkope, je nastopilo posedanje železniškega nasipa. Potrebno je poudariti, da je geološka podlaga izredno neugodna, saj se cela površina nahaja na plasteh razmočene jezerske krede, katera zahteva izredno previdne posege v teren. Zaradi nastale situacije je potrebno izdelati nove načrte za zunanjo ureditev in zemeljska dela, s posebnim poudarkom na pas ob železniškem nasipu. Načrtovanje je v teku, potrebna bo potrditev projekta s strani železniške revizijske komisije, za kar prvotno niso postavljali zahtev. Računamo, da se bo z deli na tretji fazi pričelo 1. avgusta 1981. Potrebno jih bo izvesti do take faze, da bo možno celotno površino pred zimo asfaltirati. Istočasno se bodo zgradili tudi temelji za opremo, katera se bo po programu montirala do konca leta 1981. Lahko pa pri dobavi opreme pride do težav pri uvozu, kar lahko montažo zavleče v naslednje leto. Pri tem je potrebno poudariti, da bi izbira kateregakoli dobavitelja - tudi domačega - zahtevala uvoz lupilnega stroja in elektronike in bi se srečevali z istimi uvoznimi težavami.

Če se že pri gradnji mehaniziranega skladišča srečujemo z neenakimi težavami, tako v pogledu dobave opreme kot tudi pri gradbenih delih, se moramo jasno zavedati, da se bomo z nič manjšimi težavami srečevali tudi pri obratovanju. Vsem je jasno, da pomeni izgradnja drugega mehaniziranega skladišča na Rečici za blejsko gozdnogospodarsko območje veliko pridobitev v pogledu tehnične opremljenosti. Na celotnem območju bodo zagotovljeni osnovni pogoji za prehod na novo tehnologijo pridobivanja lesa. Sama opremljenost pa še ne pomeni, da bomo od zgradjenih objektov, brez temeljite spremembe v poslovanju želi pričakovane uspehe od panja do prodaje lesa potrošnikom. Od uvažanja sodobne tehnologije v fazi pridobivanja lesa pričakujemo sledeče koristi:

- v čim večji meri učinkovito uporabljati mehanizacijo
- čim boljše izkoriščati razpoložljive etate
- izboljšati kvaliteto gozdnih lesnih sortimentov
- skrajšati cikel panj - potrošnik do minimuma
- vse navedeno pa se mora odraziti v večjih finančnih učinkih.

Naštete naloge niso lahko uresničljive in zahtevajo mnogo strokovnega dela. Za vsako delovišče bo potrebna temeljita priprava dela. Izdelani bodo morali biti letni operativni plani po temeljnih organizacijah, kateri bodo morali biti med seboj terminsko usklajeni in bodo zagotavljali

li zadostno in enakomerno oskrbo mehaniziranega skladišča z obilno iglavcev.

Čim prej se moramo dogovoriti, kako bomo pristopili k načrtom in pripravam za uspešno obratovanje tako velike in drage investicije. Spremembo v drugačnem, boljšem načinu dela bomo morali izvesti od skladišča do slehernega drevesa. Od vseh delavcev, zlasti pa od strokovnega gozdarskega kadra je odvisno ali bomo s svojim delom opravičili tako visoko naložbo in delo tako organizirali, da bodo naša sredstva, ki smo jih vložili v investicijo, rodila sadove.

Franc Remec, dipl. ing.

ČESA NE MEMO POZABITI!

Naši prelepi gozdovi na pobočju južnih Julijcev so bili že od nekdaj zelo bogati. Še bogatejši pa so postali po drugi svetovni vojni. Zato slučajnostni popotnik, ki greš peš po stezah čez drn in strn in tisti, ki se voziš po današnjih cestah, včasih malo postoj in pomisli. Ne glej samo na to, kako lepo je urejen in v lesni masi bogat družbeni gozd in koliko je slabši - ponekod pa celo zanemarljiv privatni gozd. Glej in se zamisli, kaj je danes z našimi, nekdanjimi planinami, ki so propadle do kraja in niso več v ponos nam starim in mladim, ki tega časa ne pozna. Pa če se boš podal preko vrhov po možnih poteh Baškega sedla, Koble, Črne prsti, planine Polane čez Ridico in Suho, pod Voglom in pod Velikim Kukom in planine Govnač pomisli, da vse to niso le gamsove steze, ampak da so te poti nastale skozi čas in služile tudi ljudem. Tod so šle in se vračale poražene vojske s slavnimi vojskovodji. Preko teh prehodov je prišel v Bohinj človek in se tu naselil.

Na tej in na drugi strani je od nekdaj živel en narod - Slovenci. Po prvi svetovni vojni so z mednarodno pogodbo, sklenjeno v Versaillesu, odločili in nam vze-

li Primorsko s Trstom in Gorico. Po grebenih južnih Julijcev je bila postavljena meja med Italijo in Jugoslavijo. Slovenci smo bili oguljufani za slovensko Primorsko. Še bolj so bili prizadeti Primorci, ker se je takoj ob nastanku fašizma začel tudi teror in potujčevanje. Nastajale so protifašistične organizacije TIGR. Preko gora južnih Julijcev so njihovi kurirji vodili preganjene protifašiste, ki so se zbirali v Tolminu, skozi našo dolino naprej na Jesenice. Zato smo takrat mladi z žalostjo v srcu gledali z vrha naših gor na obe strani. Na eni strani svet fašizma, na drugi strani pa ne dosti boljše.

Prehod protifašističnih Primorcev se je vedno bolj večal. Na naši strani ga graničarji niso dosti ovirali. Za prehod je bilo nevarno zaradi plazov in mraza v času zime. Enkrat jih je na Baškem sedlu plaz zasul šest, drugič pa tri. Vse so zmrznjene pripeljali v mrtvašnico v Boh. Bistrici. Otroci smo jih šli pogledat. Bili so čisto beli in blede v obraz, roke so imeli bele.

Zato planinec, ko si na vrhu, postoj, pomisli in se spomni tistih časov! In kaj imamo danes? Pa

tudi ti, ki sekaš in po vlakah vlečeš les ter skrbiš za razvoj naših gozdov, da so le ti ena sama priča nedavne zgodovine. Na dan priključka Primorske k Jugoslaviji sem bil na Črni prsti. V dolini na Primorskem se je ob uri priključitve slišal zvon, mi pa smo ruvali mejne kamne križne meje.

Soklič Lojze

Zgibni traktor IMT 5102
s hidravličnimi kleščami.

Foto Šolar Z.

NOVOSADSKI KMETIJSKI SEJEM

Od 16. do 26. maja 1981 je bil v Novem Sadu 8. mednarodni kmetijski sejem. V okviru tega sejma razstavljajo svoje izdelke tudi posamezni domači in tuji proizvajalci gozdarske opreme tako, da je bil na sejmu organiziran 22. maja gozdarski dan. Nekateri domači proizvajalci so za sejmem napovedovali predstavitev nove domače gozdarske opreme, zato smo si z zanimanjem sejem ogledali tudi predstavniki naše DO.

Največ zanimanja je veljalo domačemu proizvajalcu traktorjev IMT, ki je na sejmu razstavil prvi domači zgibni traktor, posebej opremljen za gozdarstvo. Videli smo dva prototipa zgibnih traktorjev, in sicer:

- IMT 5131 je zgibnik, opremljen s hidravličnim dvobobenskim IGLAND vitlom vlečne moči 8 T, ima Mercedesov motor 101 KW,
- IMT 5102 je zgibnik, opremljen z enobobenskim vitlom in hidravličnimi kleščami za vlečenje lesa, ima Mercedesov motor 81 KW.

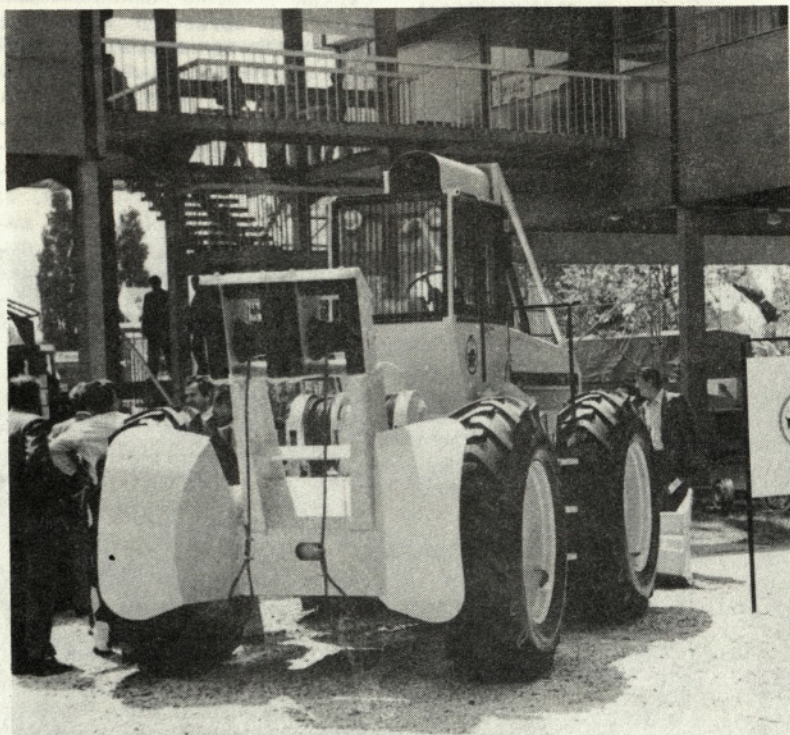

Čeprav je že to velik napredek, da je domača strojna industrija sploh začela izdelovati specialno gozdarsko opremo, pa moramo kljub vsemu ugotoviti na traktorjih več pomanjkljivosti:

- traktor je precej visok, saj je vrh kabine nekje pri 3,5 m,

dno kabine pa je nekje okoli 1,7 m;

- kabina, ki je sicer vsa zaprta, ni opremljena z varnostnim ogradjem (ni varnostna, je le zaščitna), kar je pri tako visokem traktorju še posebej pomembno;

Pogled na zgibnik IMT 5131 z zadnje strani. Foto: Šolar Z.

- za upravljanje ima traktor volan;
- zadnja zaščitna deska ni najbolj oblikovana.

Poleg do sedaj omenjenega je bilo možno opaziti še nekatere druge vprašljive rešitve kot npr. vito, izpostavljeni rezervoarji idr.

Traktor - zgibnik pa čaka še dolga pot, preden bo prišel v serijsko proizvodnjo, saj ga je kot prototip treba najprej preizkusiti v proizvodnji in na njem izvesti določene izboljšave. Točnega odgovora, kdaj bodo začeli redno delati traktor in kakšna bo cena, nismo mogli dobiti, menimo pa, da bo to trajalo najmanj še leto dni.

Znano je, da bo IMT prenehal izdelovati traktorje IMT 558, zato nas je zanimalo, s katerim tipom traktorja ga bomo lahko nadomestili. Traktor IMT 560, ki so ga omenjali kot zameno za IMT 558, je nekaj močnejši, vendar pa je po konstrukcijskih lastnostih glede pravila po naši oceni slabši od IMT 558. Verjetno bomo zato morali izbirati med drugimi tipi traktorjev IMT kot so 542, 547, 567, 570.

Na sejmu so prikazovali svojo opremo tudi drugi proizvajalci, kot so češki LKT, ki dela v kooperaciji z Radoje Dakičem, FIAT, TIMBERJACK, Radoje Dakič, 14. oktober, LIV, TAM, FAP in drugi, vendar na svojih strojih niso pokazali nekih posebnih novosti.

Smatramo, da je bil obisk na sejmu koristen, saj smo videli, da so se stvari v domači strojni industriji le premaknile na bolje, kar zadeva gozdarsko opremo, vendar pa bo razvoj lastnih kapacitet zahteval še določen čas.

Z. Š.

- - -

Vinski bratci so napisali na darilo za obletnico poroke kolegu in njegovi ženi:

- Žena, pusti ga, bomo mi pazili nanj!

Demonstracija naprav za merjenje tresenja na traktorjih.
Foto GG

NEKAJ O BENIFIKACIJI

Večkrat srečamo posamezne delavce, ki sprašujejo kako je z benifikacijo za ostala dela v gozdarstvu. Vozniki traktorjev in tovarnjakov se predvsem čutijo prikrajšane pri priznanju delovne dobe s povečanjem. Na zadnjih zborih delavcev so zastavljali ista vprašanja. Gozdarji, ki vodijo gozdno proizvodnjo, zaskrbnjuječe ugotavljajo, da delavci odhajajo s traktorjem med sekače - motoriste, kjer je priznana benifikacija. Drugi zopet modrujejo, da naj bi dobili benificirano delovno dobo vsi gozdni delavci ali pa nobeden. Kje smo danes na tej poti?

Začeli smo s sekači. Na pobudo zdravnikov in gozdarjev smo opazili bledenje prstov in slabenje sluha zaradi dela z motornimi žagami. Zbrala se je obširna dokumentacija raznih strokovnjakov na skoraj 300 straneh. Leta 1975 je Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja benificirala dela gozdnega delavca - motorista. Ta pot je dolga 4-5 let. Kmalu za tem so previdno začeli z vzorčnimi meritvami pri traktoristih. Končnih rezultatov, ki bi prepričljivo nagnili tehtnico v prid traktori-

stov še ni. Za voznike tovarnjakov ureja Zveza šoferjev in avtomobilstov. Gozdno gospodarstvo Novo mesto in Kočevje zadnje čase pri zvezi oživiljata problem benifikacije vseh voznikov v gozdarstvu.

Za dela, ki naj bi se lahko benificirala, se po določenih ustreznega zveznega zakona štejejo nevarna in zdravju škodljiva dela. Tu so mišljena dela, ki še škodljivo vplivajo na delavca, pa čeprav so bili uporabljeni že vsi splošni in posebni varstveni ukrepi (zaščitna sredstva, novejši stroji, vzmeteni sedeži itd.).

V zadnjem času vse pogosteje beremo, da je benificiranje pred revizijo. Zahtev DO po benifikaciji je vedno več. Premalo pa je storjenega za izboljšanje delovnih pogojev in ostalih vplivov, ki narokujejo benificiranje. Delovna doba s povečanjem ni v ponos naši družbi in bo potrebno najti bolj humane rešitve; je bilo rečeno na posvetu sindikalnih delavcev o problemih invalidskega in pokojninskega zavarovanja meseca januarja letos.

Z. H.

OBROBNE DEJAVNOSTI V GOZDARSTVU

Na letni konferenci DIT je bilo govora tudi o obrobnih dejavnostih v gozdarstvu ter o vzrokih in posledicah, ki nas bodo prisilile in nas že silijo v to, da bomo o stvari začeli resneje razmišljati.

Večkrat sem imel priložnost slišati naše delavce takole tarnati: "Včasih je bilo delo v gozdu bolj pestro. Gozdni delavec je delal razna dela - spomladi je sadil, nato je sekal na suš, jeseni je razžagoval in zakladal, pozimi je "fural". Vmes so bila še razna krajša občasna dela, kot je izdelava količkov in količenje sadik, popravilo gozdnih potov, nabiranje in sušenje storžev itd. Zdaj pa v glavnem eni samo sekamo, drugi pa vozijo traktorje." To je resnica in če je tako, to ni dosti drugače kot delo na tekočem traku. Vzrok za tako organizacijo dela je tudi priznanje benificirane delovne dobe. Z benifikacijo pospešujemo nastajanje delovnih invalidov, ki jih je vsako leto več. Zakon o benifikaciji je zgrešil svoj namen. Namesto, da bi preprečeval nastajanje novih invalidov, jih še pospešuje. Slišati je, da v zahodnem, kapitalističnem svetu opuščajo tekoči trak, ker so ugotovili njegove škodljive učinke. Kaj bomo na to rekli mi?

Proizvodno gozdno delo se odvija na prostem. Ker se naši gozdovi razprostirajo v veliki nadmorski višini, so cca pol leta pod snegom. Odkar je gozdni delavec postal stalen, izenačen z industrijskim delavcem, dela po 8 ur na dan, kar narekuje tudi tehnologija dela z orodji, ki ne dovoljujejo daljšega delavnika. Dela po celo leto, to je vseh 12 mesecev.

Podatki, ki jih navajam, veljajo za TOZD Pokljuka. Rekli smo, da imamo pol leta zimo. 50% lesa lahko posekamo pozimi. Posek teh 50% lesa pa je le cca ena tretjina letnega plana. Za poletje ali za delo v kopnem ostane ostalih 50% poseka (redčenja in slučajni) in vsa gojitvena dela. Ker zaposluje TOZD stalne

ljudi, je posledica takega stanja porušena struktura posekov. Še vedno smo pozimi posekali vse, zaostajamo pa v redčenjih in gojitvenih delih.

Poleg sedanjega (A) režima zaposlitve (vsi stalni) sta možna še dva režima.

B. Zaposliti toliko stalnih ljudi, kolikor se jih lahko zaposli pozimi, poleti pa najeti sezonce.

C. Zaposliti toliko stalnih ljudi, kolikor se jih rabi poleti, za tiste, ki jih ni mogoče zaposliti prek zime, pa poiskati zaposlitev drugod.

Režim B ni sprejemljiv in uresničljiv, ker dobrih sezonskih in usposobljenih delavcev ni več. Najbolj bi bil sprejemljiv režim C. Za zaposlitev odvečnih delavcev pozimi bi morali imeti še kakšno obrobno dejavnost. Ta dejavnost bi morala biti izrazito sezonska.

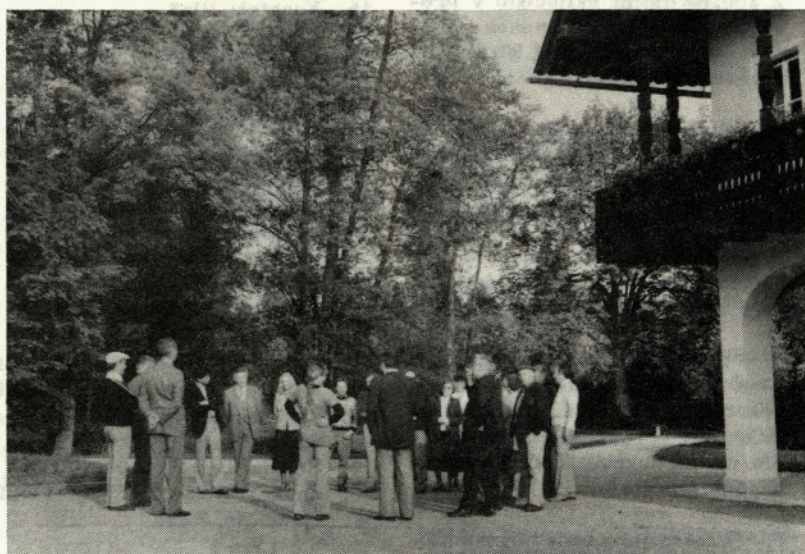
Govora je bilo o zaposlitvi ljudi na smučiščih. Ta dejavnost se z

gozdarstvom izključuje. Če ni snega, so pogoji za delo v gozdu. Takrat ni smučarije. Če pa je sneg, se ne da delati v gozdu, je pa ugodno za smučarstvo.

Z dodatno obrobno dejavnostjo v gozdarstvu bi bil rešen marsikateri problem:

- ljudje bi med letom menjali delo (proč od tekočega traku), kar bi ugodno vplivalo na njihovo zdravje in delovno počutje,
- zmanjšalo bi se število delovnih invalidov (vibracije, ropot),
- zanimivejše in odgovornejše delo povečuje delavčevo zavest (vsakodnevna obvezna prisotnost na smučiščih),
- ogrožena ne bi bila struktura posekov,
- zmanjšali bi količino zimskih posekov, ki so dragi, delavci pa so za težke pogoje dela slabostimulirani,
- z večjim številom zaposlenih bi tudi lažje reševali večje calamitete (snegolomi, vetrolomi)

Podlogar Jože

Mlada vrttnarka v Volčjem potoku je sprejela in vodila našo skupino gozdarjev v arboretumu.
Foto GG

NOVICE BREZ NASLOVA

Sklepi temeljnih organizacij združenega dela GG Bled, ki so bili sprejeti v aprilu, maju in juniju 1981:

Za 26/5-1981 so bile na sedežih TOZD volitve v samoupravne organe. Volili so v:

- delavski svet TOZD
- komisijo za samoupravno delavsko kontrolo TOZD
- svet delovne organizacije
- odbor samoupravne delavske kontrole
- skupno disciplinsko komisijo
- delavski svet SOZD "GLG"
- odbor za samoupravno delavsko kontrolo SOZD "GLG".

Na predlog poslovnega organa SOZD "GLG" so bili sprejeti sklepi za poračun cene hlodovine za I. kvartal 1981 in za akontacijske cene hlodovine v II. kvartalu 1981:

1. Povprečna dosežena prodajna cena žaganega lesa iglavcev pri udeležnikih sporazuma v I. kvartalu je bila 5.590,00 din/m³, poračunska cena hlodovine iglavcev povprečne kvalitete za I. kvartal 1981 pa 2.600,00 din.

2. Združevanje za ceste preko območnega SIS v višini 3,3% od akontacijske cene I. kvartala 2.300,00 din ni vključeno v poračunski cenil in se znesek združevanja v višini 75,90 din/m³ poračuna dodatno.

3. Akontacijska cena hlodovine iglavcev povprečne kvalitete in v strukturi, kot je upoštevana v veljavnem republiškem ceniku, je za II. kvartal 2.600,00 din/m³ in se v okviru te cene in do cenah iz veljavnega cenika fakturirajo dobave v II. kvartalu.

4. Povprečna dosežena prodajna cena bukovega žaganega lesa v I. kvartalu je bila 4.620,00 din/m³ in s tem poračunska cena 2.100 din/m³ za bukovo hlodovino povprečne kvalitete.

5. Akontacijska cena bukove hlodovine v povprečni kvaliteti za II. kvartal je 2.100,00 din/m³ in se v okviru te cene in do ce-

nah iz veljavnega cenika fakturirajo dobave v II. kvartalu.

6. Poracun za I. kvartal je dokončen.

Delavski sveti soglašajo, da bo na področju celotnega podjetja združenih še dodatnih 300.000,00 din za nabavo še dveh počitniških prikolic.

Samoupravni sporazum v osnutku o osnovah za določanje razvida del oziroma nalog, naj se da v javno razpravo.

Sprejet je bil sklep o spremembah samoupravnega sporazuma o

merilih, pogojih, načinih in postopkih za dosego dogovorjenih obsegov uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za obdobje 1981-1985 samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Komisija za delovna razmerja temeljnih organizacij združenega dela in TOK - zasebni sektor gozdarstva Bled in delavski svet delovne skupnosti skupnih služb so na sejah od 20. maja do 22. junija 1981 na predlog stanovanske komisije dodelili dolgoročno in kratkoročno posojilo za gradnjo in rekonstrukcijo individualnih hiš naslednjim:

Novogradnje v območju

1. Pretnar Rozka	TOZD Gozdarstvo Bohinj	80.600 din
2. Zupan Tone	Bohinj	84.200 din
3. Ličef Slavko	Pokljuka	69.000 din
4. Kovač Štefan	Pokljuka	74.100 din
5. Razpet Jože	Pokljuka	54.100 din
6. Markež Kristina	Pokljuka	115.500 din
7. Gartner Franc	Jesenice	61.000 din
8. Torkar Vinko, Minka	TOZD Gozdno avtoPrevozn.	43.000 din
9. Ambrožič Miro	avtoPrevozn.	35.600 din
10. Sodja Pavel	avtoPrevozn.	59.900 din
11. Erlih Gaber	avtoPrevozn.	71.500 din
12. Vampelj Vlado	avtoPrevozn.	40.700 din
13. Tonejc Štefan	avtoPrevozn.	51.600 din
14. Žiško Štefan	TOZD Gozdno gradbeništvo	79.900 din
15. Kunstelj Blaž	gradbeništvo	45.000 din
16. Petkoš Janez	del. skupnost skupnih služb	54.800 din
17. Skumavec Jože	del. skupnost skupnih služb	49.000 din
18. Lah Ivica	del. skupnost skupnih služb	45.700 din
19. Vidic Ferdo	TOK	62.100 din
20. Pančur Marjana	TOK	71.500 din
21. Skumavec Anton	TOK	55.500 din
22. Domislič Ivo	TOK	76.200 din
23. Debelak Vinko	TOK	66.600 din
S k u p a j		1.447.100 din

Rekonstrukcije v območju

1. Danijelič Jože	TOZD gozdarstvo Bohinj	31.000 din
2. Korošec Peter	TOZD gozdarstvo Pokljuka	50.000 din
3. Korošec Jaka	Pokljuka	12.000 din
4. Sodja Franc	Pokljuka	29.600 din
5. Beznič Lovro	Pokljuka	28.500 din
6. Smolej Miha	TOZD gozdno avtoPrevozn.	27.000 din
7. Štefančič Stane	avtoPrevozn.	45.400 din
S k u p a j		223.500 din

Novogradnje izven območja

1. Ganič Mile	TOZD Gozdarstvo Bohinj	43.600 din
2. Rac Štefan	Bohinj	68.000 din
3. Ponjavič Blaž	TOZD Gozdarstvo Jesenice	40.800 din
4. Zahič Alija	Jesenice	57.400 din
5. Vučenović Ilija	Jesenice	45.000 din
6. Paurevič Jago	Jesenice	55.500 din
7. Časar Avgust	TOZD Gozdno gradbeništvo	36.400 din
S k u p a j		346.700 din

Kratkoročna Posojila

IZVEN:

1. Klarič Drago	TOZD Gozdarstvo Bohinj	8.000 din
2. Cvijetič Nedeljko	Bohinj	40.000 din
3. Klarič Mijo	Bohinj	19.000 din
4. Klarič Juro	Bohinj	20.000 din
5. Petković Djurdj	Bohinj	5.000 din
6. Stojčević Jago	Bohinj	5.000 din
7. Cvijetič Jovo	Bohinj	25.000 din
8. Cvijetič Dušan, 1938	Bohinj	17.000 din
9. Ganič Juro	Bohinj	12.700 din
10. Peranović Djordje	Bohinj	6.000 din
11. Bjelčević Mirko	Bohinj	18.000 din
12. Pranjič Veselko	TOZD Gozdarstvo Pokljuka	12.000 din
13. Panič Danilo	Pokljuka	14.600 din
14. Panič Radovan	Pokljuka	12.200 din
15. Panič Todor	Pokljuka	16.000 din
16. Gavrič Marko	Pokljuka	12.200 din
17. Juričević Juro	Pokljuka	20.000 din
18. Lončarevič Ante	Pokljuka	15.300 din
19. Marič Milan	Pokljuka	26.000 din
20. Ergarac Dimitar	TOZD Gozdarstvo Jesenice	14.400 din
21. Grgič Drago	Jesenice	20.000 din
22. Bučič Jozo	Jesenice	16.000 din
23. Došen Milanko	Jesenice	16.700 din
24. Jelič Jozo	Jesenice	11.600 din
S k u p a j		382.700 din

Po določilih 32. členu samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih potreb delavcev se sredstva za stanovanjska posojila delijo v naslednjem razmerju:

- 75 % za dolgoročna posojila po 1. in 2. točki 29. člena tega sporazuma
- 15 % za dolgoročna posojila po 3. točki 29. člena tega sporazuma

- 10 % za kratkoročna posojila po 1. in 3. točki 29. člena tega sporazuma.

Od celotnih sredstev je možno največ 30 % kreditnih sredstev dodeliti delavcem, ki gradijo družinsko stanovanjsko hišo ali stanovanje izven gozdnogospodarskega območja Bled.

Na osnovi zgoraj navedenih določil je predlagana naslednja razdelitev sredstev za posojila:

	v območju		izven območja	
novogradnje	1.447.100	60,2 %	346.700	14,5 %
rekonstrukcije	223.500	9,3 %	-	-
kratkoročna posojila	-	-	382.700	16,0 %
Skupaj	1.670.600	69,5 %	729.400	30,5 %
Skupaj za razdelitev	2.400.000	100 %		

Ugotovljeno je bilo, da Posojila ni mogoče odobriti naslednjim prosilcem:

1. Polanc Anton
ker mu je bilo v letu 1980 dodeljeno družbeno stanovanje, ni upravičen do kredita za gradnjo

2. Urh Andrej
je že dosegel gornjo mejo Posojila

3. Jakun Janez
je že dosegel gornjo mejo Posojila;

zaseda družbeno stanovanje, stanovanjski problem ima rešen

4. Podgornik Francka
je že dosegla zgornjo mejo Posojila;

Podgornikova namerava predstaviti peč za centralno ogrevanje in s tem tudi spremeniti lego dimnika. Ker so to vzdrževalna dela, se ji kredit ne more dodeliti, ker po samoupravnem sporazumu kredit za vzdrževalna dela ni predviden.

5. Čuden Stanko
V letu 1980 je po samoupravnem sporazumu dosegel najvišji možni znesek Posojila za rekonstrukcijo, zato ni upravičen do ponovnega kredita.

6. Bučič Marko
do dosežene gor. meje mu manjka 3.000 din, vendar je izjavil, da tega zneska ne želi sprejeti.

7. Cvijetič Dušan, 1932
je že dosegel gornjo mejo Posojila

8. Pejič Mirko
je že dosegel gornjo mejo Posojila

9. Ergarac Nikola
izjavlja, da ne sprejme preostalih 3.000 din, ki manjkajo do dosežene gornje meje Posojila.

10. Mehanović Šefik
je že dosegel gornjo mejo Posojila.

Proti dodelitvi Posojil so dopustni ugovori v roku 15 dni od dneva izdaje obvestila. Ugovore bo obravnaval svet delovne organizacije GG Bled.

Sklepi 15. skupne seje centralnega sveta TOK in upravnega odbora TOK dne 24.4.1981:

1. Proizvodni Plan TOK 1981 se izvaja tako, kot je bilo dogovorjeno na Prejšnji seji. Pri Prispevnih stoPnjah smo izPustili Prostorninski les oziroma drva. Predlagamo, da se od drv obračunavajo Prispevki v višini 20%. To Pride v Poštev, če od kmetov Prevzame drva GG ali če lastnik zadrži več kot 25 m3 drva za lastno Porabo oziroma v Primeru odtujitve lesa.

2. Režim dodeljevanja lesa za lastno Porabo je obravnaval tudi svet delovne organizacije GG Bled in ga sPrejel z doPolnitvijo, da je Prekoračitev razmerja 85:15 med oddajo in lastno Porabo dovoljena, če niti izvršen Posek 3-letnega etata ne zadošča za izPolnitev gornjega razmerja. Po Predlogu centralnega sveta TOK je bila Prekoračitev vezana na Pogoji Poseka 10-letnega etata - to Pa je bil Preoster režim, zato je Predlog SDO sPrejemljiv.

3. Prispevna stoPnja za drva in drugi Prostorninski les listavcev znaša 20 %, in sicer: 12 % biološka amortizacija, 8 % stroški Poslovanja.

4. Na zborih kmetov se Posreduje režim dodeljevanja lesa za lastno Porabo z doPolnitvijo, ki jo je sPrejel svet delovne organizacije (namesto 10-letni etat se uPoštevata 3-letni etat).

5. Centralni svet TOK soglašata, da HKS najame investicijski kredit za kreditiranje zasebnega kmetijstva v letu 1981, in sicer:

- Pri Temeljni banki Gorenjske 7.675.000 din
- Pri KŽRS 710.000 din

6. Centralni svet TOK Predlaga, naj bo sejnina za kmete 300 din in sicer za seje vseh samouPravnih organov. Za delegacijo kmetov v zboru združenega dela skuPščine občine Pa naj bo sejnina 200 din. Če bo Predlog glede sejnin na višjem nivoju drugačen, se mu bomo Prilagodili.

7. Od 1.5.1981 naj študijska Pomoč znaša 1.000 din na mesec.

Pomembnejši sklePi 1. seje centralnega sveta TOK z dne 8.6.81:

1. Centralni svet TOK ugotavlja

in Potrjuje rezultate volitev, referendumov in sklePanja o ustanovitvi HKS GG Bled.

2. Regres za kmete naj znaša 2,00 din za kg, kar je Približno 25% PovPrečne cene gnojil. S tem stališčem je treba seznaniti tudi vse tri kmetijske zadruge in obe zemljiški skuPnosti zaradi enotnih meril in skuPne akcije.

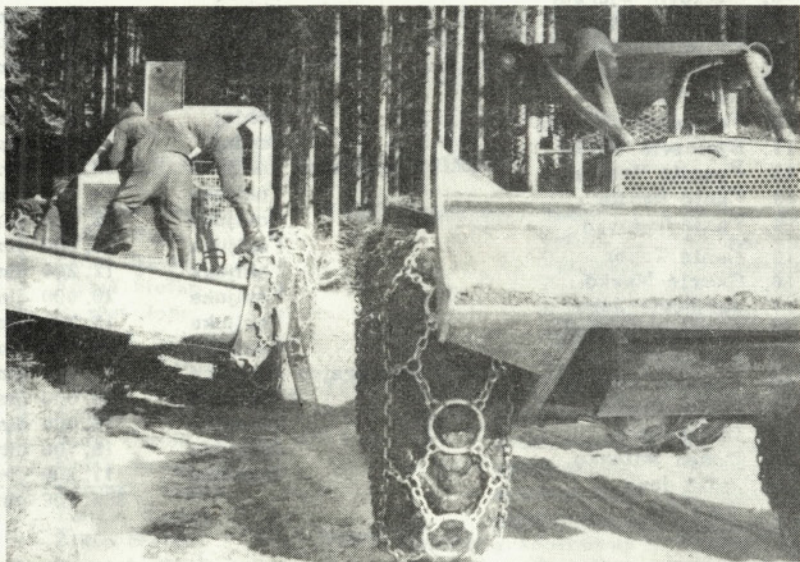
3. Glede traktorskega tečaja za kmete naj se Po organizacijskih enotah sestavi seznam interesov, na Podlagi tega Pa Potem v jeseni odloči, kje tečaj bo.

SklePi 1. seje sveta delovne organizacije, ki je bila v Petek, 12. junija 1981.

1. Svet del. organizacije sPrejme Poročilo o volitvah delegatov v samouPravne organe GG Bled, ki so bile 26. maja 1981.

2. Potrdijo se mandati vseh izvoljenih članov delavcev in kmetov za mandatno dobo dveh let.

3. Za Predsednika sveta delovne organizacije se izvoli Rogan Štefan, za namestnika Pa Arh Jože in sicer za mandatno dobo dveh let.

Redno vzdrževanje je često naša slabost.

Foto: I. V.

Nevaren položaj inštruktorja na tečaju traktoristov - začetnikov

Foto GG

4. V odbor za gospodarstvo so imenovani:

TOZD Bohinj
TOZD Pokljuka
TOZD Jesenice
TOK
TOZD Avtoprevoznništvo
TOZD Gradbeništvo
DS skupnih služb

Kunstelj Štefan
Ogris Kristl
Miklavčič Jože
Vidic Ferdo
Koren Alojz
Vidic Albert
Šolar Zvone

V komisijo za stanovanjska vprašanja so imenovani:

TOZD Bohinj
TOZD Pokljuka
TOZD Jesenice
TOK
TOZD Avtoprevoznništvo
TOZD Gradbeništvo
DS skupnih služb

Šmit Ludvik
Donaval Majda
Gartner Franc
Vertelj Janez
Vampelj Vlado
Perš Jože
Špenko Bogdan

V uredniški odbor Presekov so imenovani:

TOZD Bohinj
TOZD Pokljuka
TOZD Jesenice
TOK
TOZD Avtoprevoznništvo
TOZD Gradbeništvo
DS skupnih služb

Veber Ivan
Podlogar Jože
Martelj Alojz
Arh Bojan
Vidic Tadej
Zalokar Slavko
Skumavec Jože

V upravni odbor Počitniškega doma Piran so imenovani:

TOZD Bohinj
TOZD Pokljuka
TOZD Jesenice
TOK
TOZD Avtoprevoznništvo
TOZD Gradbeništvo
DS skupnih služb

Rozman Tončka
Kavčič Zvonko
Miklavčič Mimi
Pretnar Jelka
Torkar Marija
Urban Jože
JakoPič Marija

5. Na naslednji seji sveta delovne organizacije se glasovanje za imenovanje vodje splošno-kadrovskega sektorja ponovi.

6. Svet delovne organizacije ugotavlja, da so TOZD, TOK in delovna skupnost skupnih služb na referendumu 26. maja 1981 sprejele samoupravni sporazum o osnovah za določanje razvida del oziroma nalog in samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke. Sporazuma začneta veljati 8 dan po objavi na oglasni deski.

7. Svet delovne organizacije sprejme samoupravni sporazum o temeljih plana srednjeročnega razvoja SOZD GLG za obdobje 1981-1985. Sporazum Podpiše C. Čuk, dipl. ing., individualni poslovodni organ delovne organizacije.

8. Svet del. organizacije sprejme poročilo o gradnji mehanizirane-ga lesnega skladišča na Rečici.

9. V septembru 1981 se organizira proslava ob 30-letnici samoupravljanja in GG Bled, združena s tekmovanjem gozdnih delavcev in šoferjev.

Svet delovne organizacije imenuje organizacijski odbor, ki ga sestavljajo vsi individualni poslovodni organi TOZD, TOK in DS, vodja pa je Novak Dušan, dipl. ing.

10. Svet delovne organizacije potrdi program sanacije gozdov, Poškodovanih po žledu v Čičariji. Zato je potrebno zgraditi 3,2 km cest in izvršiti posek 3.000 m3 lesa.

V delovno skupino za izvedbo akcije za sanacijo gozdov v Brkinih, svet delovne organizacije imenuje vse individualne poslovodne organe TOZD, TOK in DS. Odgovorni vodja za izvedbo akcije v Brkinih je Žerjav Franc, dipl. ing.

11. Svet del. organizacije sprejme pobudo družbenega pravo-branilstva samoupravljanja o omejevanju Pogodbene in nadurnega dela.

Naš znani telefonist Lovše se še rad vrača tudi med pokvarjene telefonske aparate. Foto GG

V vseh TOZD, TOK in DS naj analizirajo dela, opravljena po pogodbah o delu in nadurno delo ter razloge za uvedbo takega dela.

Individualni Poslovodni organi delovne organizacije se zadalži, da v roku 30 dni pripravi predlog ukrepov za omejitev dela po pogodbah o delu in nadurnega dela.

S pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja in sprejetimi sklepi se seznani delavce TOZD, TOK in DS.

Kadrovske spremembe v TOZD gradbeništvu:

Dela in naloge v TOZD sta združila:

Dolenc Matjaž, strojnik
Djakovič Marko, gradbeni delavec

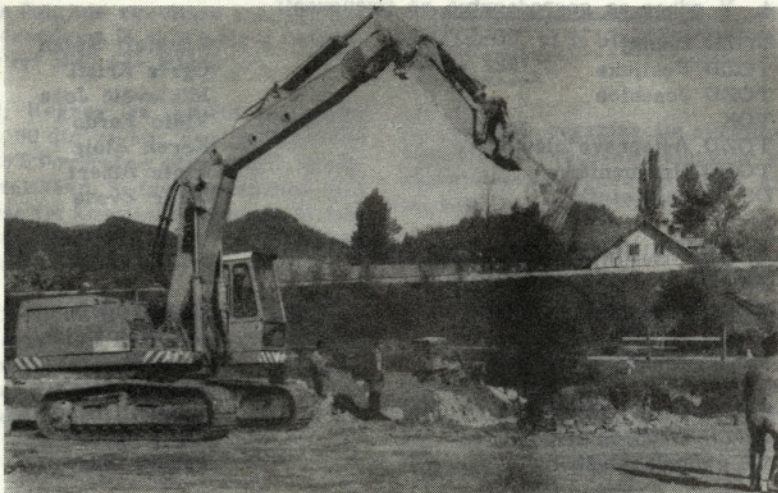
Odjavili so se:

- Banožič Jozo samovoljno zapustil delo
- Kavalar Darja po preteku pogodbenega dela
- Matkov Marko samovoljno zapustil delo
- Musa Marko samovoljno zapustil delo
- Paurevič Jozo odšel v JLA
- Petričević Stjepan samovoljno zapustil delo
- Zaradič Josip samovoljno zapustil delo
- Zaradič Jozo samovoljno zapustil delo

Ob izplačilu OD za maj so bili sezonski delavci TOZD gradbeništvu izrazito nezadovoljni. Delavci so namreč smatrali, da so za dela in naloge vrtalcev premalo ovrednoteni.

Pri pregledu delovnih izkazov in dejansko opravljenega dela pa se je izkazalo, da je bil obračun pravičen in ocena v skladu z opravljenim delom.

Izstopal je le znesek za hrano, ki so ga delavci plačali v delavskih kuhinjah. Toda ob občutno povečanih stroških prehrane so bili tudi zneski za hrano realni. Vod-

Prva gradbena dela za novo mehanizirano skladišče na Rečici.

Foto GG

Strojnik obnavlja opozorilo, da je zadrževanje delavcev v bližini stroja prepovedano.

Foto GG

stvo TOZD gradbeništva je v težkem položaju, saj je načrt gradnje gozdnih prometnic - cest in vlek - za leto 1981 obširen in zahteven in ga bo težko doseči s sedanjimi delavci.

Zdvigom življenjskih stroškov sta se podražila tudi bivanje in hrana v delavskih centrih, delavci pa smatrajo, da je njihov osebni dohodek le znesek, ki ga dobe po odbitku stroškov hrane v delavskih kuhinjah.

Vodstvo TOZD gradbeništva si prizadeva dobiti dodatne sezonske delavce, ki so za izpolnitev obsežnih planskih nalog bistvenega pomena.

Prizadevalo si bo tudi izboljšati pogoje bivanja in hranjenja v delavskih centrih na področju GG Bled.

DIVJI LOVEC

2. dejanje - KOVAČ - Janez DIJAK pred kovačnico

ODKRITJE ZGODOVINSKEGA OBELEŽJA NOB

Truditi se moramo, da bi čim boljše spoznali še neraziskano zgodovino Bohinja - kraja, v katerem živimo. Tudi južni Julijci, ki so nam bili v nedeljo dne 24. maja, ob priliki odkritja spominskega obeležja NOB, v tem primeru delovanja relejne linije G 27, so oživetje spominov premnogih borcev NOB in domačinov.

Ta dan je zgodaj zjutraj kazalo tako, kot da se odkrivajo vsi južni Julijci naenkrat, ker se je gosta megla nahlitro dvignila in umaknila soncu, ki je naovedovalo lep pomladno-poletni dan.

Na Kamnjah smo se začeli zbirati v velikem številu že pred samim začetkom, ker je vsakdo računal, da bo ta dan v Bohinju istočasno tudi praznovanje mladosti in, da bo po daljšem času srečal soborca in poznanca, domačina in se z njim kaj pogovoril.

Slavnostna govornika tov. Birk z Občinskega komiteja ZK Radovljica in tov. Cerkovnik - Riko sta nas v govoru povpeljala skozi medvojni čas prve in druge svetovne vojne ter čas same vojne in delovanja G 27 ter domačinov te-

ga kraja. Povezovalno vlogo v programu je z borbenimi pesmi izvajal zbor najmlajših pevcev, z lepo ubranimi glasovi, učencev osemletke dr. Janez Mencinger in recitatorji DPD Tomaž Godec iz Boh. Bistrice. Notranja čustva navzočih so bila v polni meri izkazana in prav je, da na tak način sliši mladina in se nanjo prenaša zgodovina.

Spominsko obeležje je odkril borec tov. Cerkovnik Jože iz Savice. Ob tej priložnosti so bile podeljene spominske značke še živčim kurirjem G 27.

Po zaključku svečanosti na Kamnjah je šla izbrana delegacija in odkrila spominsko ploščo Janezu Maleju na Poljah, ki se je kot komunist po prvi svetovni vojni vrnil z ujetništva v Rusiji. Ista delegacija je odkrila tudi spominsko ploščo tov. Francu Podlipniku, prvi žrtvi okupatorja v Dachau iz tega kraja v letu 1941. Na obeh krajih je bila ob številni udeležbi priložnostna svečanost. Na Žlanu pa so domačini povabili udeležence v hiše kot je bilo v tej partizanski vasi to v navadi med vojno.

Soklič Lojze

G-27 1943
na Ventijah

Žena se jezi:

- Same nočne veše voziš k hiši!
- Saj takih za čez dan pa nimam.

V restavraciji se pridruži mladima gostoma znanec in pravi:
- Nikar mu ne verjemi, on ima dekle pri vojakihi!

PREDAVANJE DIT NA TEMO "FUNKCIJA IN VSEBINA DELA VODILNIH IN STROKOVNIH KADROV"

DIT gozdarstva Bled je organiziral 7. maja zanimivo predavanje z naslovom "Funkcije in vsebina dela vodilnih in strokovnih kadrov". Predaval je prof. Viljem Nemec z Zavoda SR Slovenije za produktivnost dela. Predavanje se je udeležilo 24 članov DIT.

Ker je že običaj, da o vsaki akciji DIT poročamo v glasilu Preseki, sem bil zadovoljen, da napišem kratek povzetek omenjenega predavanja.

V uvodni razlagi nam je predaval nekaj pomembnih elementov, ki opredeljujejo značilnosti ljudi. Od teh elementov so predvsem pomembni naslednji: vrednote ljudi, interesi, vzgoja ljudi, znanje in informiranost. Vsi ti elementi vplivajo na usklajenost in strpnost dela v skupini ali pa povzročajo konfliktno situacijo. Tako nam pomanjkanje informacij neizogibno povzroča konfliktno situacijo. Prav tako tudi pomanjkanje znanja povzroča napake pri delu, kar zopet vodi v konfliktno situacijo. Poznavanje teh elementov je za organiziranje sistema upravljanja zelo pomembno.

Upravljanje se povezuje s teorijo upravljanja in prakso upravljanja. Obe komponenti pa morata biti tesno povezani. Škodljivo je pretirano poudarjanje prakse in omaloževanje teorije, prav tako pa tudi povičevanje teorije in s tem zapostavljanje prakse. Praksa upravljanja brez teoretičnega znanja ne more biti uspešna, vendar pa moramo osvajati tisto teorijo, ki je uporabna v praksi. Teorija se mora verificirati v praksi, sloneti pa mora na behaviorističnih, prirodoslovnih in socialnih znanostih. Pomembni procesi v sistemu upravljanja so predvsem naslednji: predvidevanje, delovna učinkovitost, motiviranost, informiranost, planiranje in usposabljanje kadrov ter organizacija dela.

Vsaka OZD se mora stalno prilagajati spremembam. Za uspešno in pravočasno prilagajanje pa je potrebno imeti dobro usposobljene delavce, ki se ukvarjajo s predvidevanji, pomembnimi za delovni proces. Če se v OZD vodstvo ne ukvarja s predvidevanji, ni sposobno opravljati drugih funkcij upravljanja.

Delovna učinkovitost je odvisna od znanja, informacij, delovnih sredstev in motivacije. Vsi ti dejavniki morajo biti usklajeni. Če samo eden od teh dejavnikov odpove, se to odrazi na učinkovitosti dela.

Poseben pomen morajo vodilni kadri posvetiti motivaciji za delo, ki pa se ne sme odražati samo z materialno stimulacijo. Pri prizadevanjih za povečanje učinkovitosti je ena izmed nalog vodilne samo oblikovanje bolj uspešnih tehnoloških - ekonomskih mehanizmov in nenehno funkcionalno in strokovno usposabljanje, temveč tudi stalno večanje motivativne kumulacije v vseh razpoložljivih oblikah. Motivacija je odvisna od stopnje razvoja vrednot in ustvarjenih materialnih potreb. Večja motivacija ima za posledico večjo učinkovitost, kar vodi do ustvarjanja novih potreb in novih možnosti zadovoljevanja in s tem spet do večje motivacije in učinkovitosti. Vodje v delovni organizaciji morajo stalno večati motivacijo članov organizacije, da povečajo njihovo individualno in kolektivno učinkovitost.

V prizadevanjih za doseg čim večje uspešnosti poslovanja morajo vodilni delavci posvečati posebno skrb planiranju in usposabljanju kadrov. Planiranje in usposabljanje kadrov je najpomembnejša komponenta v razvoju OZD. Načrtovanje kadrov je v principu dolgoročen poseg, sinhroniziran s planom splošnega razvoja. Plan kadrov mora biti integralen, kar pomeni da mora nujno obsežati vse potrebe kad-

rovske strukture in obenem tudi plan izobraževanja. Plan izobraževanja mora biti izraz potreb določenega nivoja gospodarjenja, da bi se lahko uporabljali usposobljeni profili in da ne bi prišlo zaradi neustrezne kadrovske strukture do neučinkovitega izkoriščanja opreme.

Glede izobraževanja je pomembno, da je znanje, ki ga učenec pridobiva, sredstvo za učinkovitost dela, ki kasneje pri delu vpliva na povečanje produktivnosti in ekonomičnosti. Če pa je cilj izobraževanja le pridobitev naslova, se to zelo negativno odrazi v odnosu na produktivnost in ekonomičnost.

Za zaključek predavanja nam je pov. Viljem Nemec podal še nekaj smernic o vodenju dela in o lastnostih, ki naj jih ima dober vodja. Vsi ne morejo odločati o vsem. Voditi in koordinirati delo mora vodja, ki ga izberemo po kriteriju avtoritete, ki je strokovna, moralno-etična in institucionalna. Glede kriterija strokovnosti naj bi veljalo načelo, da mora vodja delo, ki ga vodi, tudi najbolje poznati. Glede moralno-etičnih lastnosti naj bo vodja predvsem delaven in brez ekscesov. Ko je vodja nekega oddelka izbran, sestavi program dela, ki ga morata sprejeti vsaj 2/3 članov.

Vodja je v svojem oddelku za celotno dogajanje odgovoren in tudi pristojen, da predlaga svoje sodelavce. O predlogu izbire sodelavcev pa morajo odločati samoupravni organi, ki predlog sprejmejo ali pa ga tudi zavrnejo.

Po predavanju se je zaradi pomanjkanja časa razvila le krajša razprava, v kateri smo razpravljali še o sistemu informiranja, kriterijih za izbiro delavcev za posamezna opravila in o sistemu usmerjenega izobraževanja.

Zdravko Silič

OB UPOKOJITVI CIRILA KOŠIRJA

Naš sodelavec Ciril Košir je aprila letos nehal delati zaradi upokojitve. Ker je marljiv, si je že polskal koristno zaposlitev tam, kjer je prebil celo življenje: v gozdu in na pašniku.

Svoja najlepša leta je preživel na Koprivniku, kjer je obiskoval osnovno šolo. Dohitela ga je vojna in kot nedorasel, a junaški mladenič je pomagal partizanom z zbiranjem obleke, obutve in hrane. Postal je partizanski kurir in je nosil pošto na Pokljuko ter v Podjelje. Kadar je zaslutil sovražnika v bližini, se je pravočasno skrivil in zavaroval dragocena obvestila.

Leta 1947 se je zaposlil pri Gozdni upravi Pokljuka. Delo v gozdu je zahtevalo takrat velik fizični napor, saj so vse delali ročno. Zaradi dela v snegu in

mrazu in peš hoje na delo si je našel delo v Železarni na Jesenicah, v valjarni na Javorniku. Delal je v vročini 40°. Vsake pol ure je delal in vsake pol ure počival. Zaradi slabega zraka je kljub mladosti težko vzdržal in se mu je zdravstveno stanje poslabšalo. Vleklo ga je nazaj v zeleno svežino gozdov.

Ko mu je umrl oče, je mati ostala sama doma. Zato se je ponovno zaposlil pri Gozdni upravi Pokljuka. Leta 1963 je med prvimi delavci napravil izpit za sekača - motorista.

Zaradi stanovanja, ki mu je bilo dodeljeno v Bohinjski Bistrici, se je leta 1970 zaposlil pri nas kot režijski voznik. Ko smo leta 1970 prodali konje, je delal na poseku, spravilu in gojenju. Tako je ostal zvest našemu podjetju vse do konca svoje delovne dobe. Bil je skromen in pošten delavec in se je prilagodil vsakemu delu.

Kolektiv TOZD Gozdarstvo Bohinj mu želi še dolgo in zdravo življenje v naši prelepi svobodni domovini. Želimo, da še naprej pomaga reševati delegatske in krajevne probleme, saj mu bo za to ostajalo več časa kot doslej.

R. P.

NEKAJ NAVODIL ZA PRELJUBO ZDRAVJE

1. SPANJE:

- Čim kasneje greste zvečer spat, tem teže boste zaspali.
- Če se prebudite sredi noči, nekaj spijte ali pojejte jabolko in takoj se boste zadržali v snu!
- Tablete za spanje vzemite samo takrat, kadar zaradi glavobola ne morete zaspati, sicer jih ne uživajte, ker škodujejo jetrom in ledvicam!

2. HRANA:

Prepovedanih jedi od vašega zdravnika ne uživajte! Ne preizkušajte, če se bo kršitev navodil obnesla! Čeravno ni takojšnjih posledic, se bolezen počasi stopnjuje.

3. OPERACIJE:

Za odstranitev kosti na nogah so najboljši specialisti v bolnici na Jesenicah. Poleg tega dobi bolnik na Jesenicah pred operacijo narkozo, medtem ko je v bolnici v Ljubljani ne prejme, bolečine pa so hude.

Po raznih drugih operacijah dobi v bolnici na Jesenicah bolnik podrobno navodilo glede prepovedanih jedi, medtem ko ga v drugih bolnicah ne prejme.

IZ POPISA PREBIVALSTVA, GOSPODINJSTEV IN STANOVANJ 1981

Popis 1981 je končan. Popisna komisija občine Radovljica je izračunala prve rezultate in ocenjuje, da so zbrani podatki, zahvaljujoč temeljitemu delu popisovalcev in inštruktorjev, kvalitetni.

31. marca nas je bilo v občini 31.809 - 3.196 prebivalcev več kot pred desetimi leti; 10.289 gospodinjstev živi v 10.287 stanovanjih. Počitniških stanovanj je 1.058, kar 402 več kot v popisu 1971. leta.

V desetih letih se je iz tujine

vrnilo 71 zdomcev, tako da jih dela v tujini le še 490.

Gostota naseljenosti je v desetih letih narasla od 44,6 ljudi na km² na 49,6 ljudi na km².

Kaže se tudi neznamen trend zmanjševanja družin, saj pridejo na eno gospodinjstvo le 3,1 ljudje.

Iz prvih kmetijskih rezultatov je razvidno, da je v razdobju 71-81 najbolj porasla prireja ovac, indeks rasti je 150,8, ter govedi za 110,3. Največji padec smo za-

beležili pri konjereji in prašičereji.

Govedi je v občini 6.999 - 653 glav več kot leta 1971, ovac je 1.365, prašičev 1.813, pred desetimi leti jih je bilo 2.763; konj pa je 449. Našteli so tudi 18.760 glav perutnine. Pričakovati je, da se bodo prvi rezultati popisa po končani obdelavi vseh zbranih podatkov še nekoliko spremenili. Prvi rezultati po krajevnih skupnostih in naseljih naše občine pa bodo izšli v Statističnem biltenu že konec meseca maja.

ZDRAVSTVENO VARSTVO DELAVCEV V OBČINI RADOVLJICA

V naši občini je 13.000 aktivnih zavarovancev, od katerih je več kot polovica žena. Za zdravje skrbijo trije TOZD-i: ZD Bled, ZD Bohinj, ZD Radovljica, Mreža službe medicine dela, prometa in športa obsega:

- en dispanzer med. dela, prometa in športa v Radovljici,
- pet obratnih ambulant (Elan, Veriga, Iskra Otoče, Plamen, OA Bled za GG - LIP - Vezenine),
- pristojni zdravniki v splošnih ambulantah.

Dispanzer izvaja aktivno zdravstveno varstvo za preko 3000 aktivnih zavarovancev. OA pa nudi kompleksno zdravstveno varstvo 5400 zavarovancev. Ostali aktivni zavarovanci so uporabni ki pristojnih in splošnih ambulant

V dispanzerju je bilo v letu 1979 opravljenih 3821 preventivnih pregledov, od tega 468 predhodnih za potrebe delovnih organizacij. V OA naše občine je bilo opravljenih 40.000 kurativnih pregledov in 817 preventivnih pregledov.

V radovljiški občini je bil v letu 1979 bolniški stalež 4,68 %, od tega 2,69 % na račun delovnih organizacij in 1,99 % na račun regionalne zdravstvene skupnosti. Višina bolniškega staleža je bila pod regijskim in pod republiškim povprečjem.

Po odsotnosti z dela so na prvem mestu bolezni dihal, sledijo bolezni mišično-kostnega sistema, živčnega sistema in sečil. Po vrsti odsotnosti so na prvem mestu bolezni, nato nezgode izven dela, in stalnem upadanju pa so nezgode na delu.

Služba medicine dela je organizirana v vseh treh TOZD-ih v občini.

ZD Radovljica ima dispanzer za medicino dela, prometa in športa, ki je bil ustanovljen leta 1956. Kadrovska zasedba je dobra in tudi tehnična oprema je dobra, da lahko opravlja vse preventivne preglede delavcev v sedanjem obsegu.

Na področju ZD Radovljica delajo 4 OA (Elan, Veriga, Plamen, Iskra Otoče). V vseh ambulantah imajo delavci kompleksno zdravstveno varstvo: kurativno in preventivno (prehodni pregledi pred zaposlitvijo, pregledi mladostnikov, starejših delavcev, ki se pogosto poškodujejo, invalidov - seveda le na varnih delovnih mestih - in živilski pregledi).

ZD Bled ima OA za tri večje OZD, ki imajo sedež na Bledu: GG-LIP-Vezenine. Tudi ta ambulanta ima poleg kurativnega tudi preventivno dejavnost. Del preventive pa opravljajo tudi splošne ambulate (pregledi živilcev, športnikov, voznikov motornih vozil).

ZD Bohinj nima posebne OA, vendar je del preventivne dejavnosti, vključen v redno delo splošnih ambulant (predhodni pregledi, živilski pregledi, pregledi voznikov motornih vozil in športnikov).

Na našem področju se šele v zadnjem času ponovno uveljavlja pojem pristojne ambulate, ki bo prav tako v svojem delu obsegala tudi del preventivnih (noosten pregled nad boln. staležem, spremljanje obremenitev delavcev na delovnem mestu, ugotavljanje socialnih prilik doma in na delu itd.)

Menimo, da je sedanja organiziranost prilagojena specifičnim pogojem delitve dela med tremi TOZD-i in je še dokaj ugodna. Vraščanje zdravstvenih delovnih organizacij v OZD ne prihaja v poštev, še manj pa izločanje enot medicine dela iz zdr. domov v svoj TOZD medicine dela, ker bi se razbila samoupravna enota zdr. domov v naši občini. Bolj smotno je še bolj živo sodelovanje zdravstvenih domov kot celote, obratnih ambulant, pristojnih ambulant z organizacijami združenega dela. Prav to sodelovanje nam bo ena od pomembnih nalog v sedanjem srednjeročnem obdobju, predvsem s

- kadrovsko socialno službo,
- s službo za varstvo pri delu,
- organizatorji dela,
- tehnologiji.

Vsa ta sodelovanja bodo na eni strani pripomogla k humanizaciji dela, k boljšim delovnim pogojem, k bolj zdravi organizaciji dela, na drugi strani pa bodo delavci manj obolevali, kar bi privedlo k padanju bolniškega staleža.

Naloga medicine dela pa je poglabljeno študirati delovna mesta, opravljati strokovno analizo in oceno delovnih mest, študij ergonomije in fiziologije dela. V zadnjih letih namreč opazamo, da klasičnih poklicnih bolezni praktično ni več, v ospredje pa prihajajo bolezni zaradi neprilagodljivosti na zahteve delovnega mesta.

V planu smo imeli uveljavitev dispanzerskih metod dela tudi v splošnih ambulantah. Na ta način bi bili naši delavci deležni sistematične in celovite zdravstvene obravnave, vendar v sedanjem obdobju s sredstvi, ki so nam na razpolago, ne bomo mogli širiti kadrov in pristopiti k takemu načinu dela. To bi bilo možno le s sodelovanjem OZD.

Medicina dela, ki je odgovorna za strokovno diagnozo zdravstvenega stanja in pogojev v združenem delu, mora tudi pri nas najti v teh usmeritvah svojo lastno strokovno in materialno perspektivo.

Sestavila:
Dr. Ravnihar-Kunstelj Marija Ana
spec. medicine dela

Pri "Satanu" je prisedel k mizi znanec:

- Ve imate pa rade svinjsko.
- O, pa imamo doma čedno.

R. P.

SODELOVALI SMO

Občinski štab za civilno zaščito v Radovljici organizira vsako leto preverjanje znanja ekip prve medicinske pomoči v obliki tekmovanja. Tudi letos smo se odločili za tako sodelovanje.

V naši delovni organizaciji opravljajo delavci v neposredni proizvodnji nevarna dela. Zato morajo imeti ti delavci in posebej njihovi vodje dokajšnje znanje o varstvu pri delu in o nujenju prve medicinske pomoči. Pravilno in pravočasno ukrepanje je včasih lahko odločilno; saj so delovišča v gozdu raztresena, oddaljena od prometnic in telefonov.

Zato stalno skrbimo za usposabljanje delavcev za varen način dela. Z 20-urnimi tečaji za prvo medicinsko pomoč širimo tudi prosvetljenost naših ljudi.

Na tekmovanje je štab za civilno zaščito Gozdnega gospodarstva Bled poslal svojo ekipo v naslednjem sestavu:

- Donaval Anton,
- Rožič Jaka,
- Repinc Silvo,
- Gartner Matjaž,
- Šimon Franci,
- Zajc Mimi,
- Bernard Ludvik.

Ekina je sestavljena iz dveh trojk z vodjem na čelu. Vodja mora imeti uspešno opravljen 80-urni tečaj prve medicinske pomoči. Ostalim članom zadostuje opravljen 20-urni tečaj. Tokrat sta trojki vodila tov. Anton Donaval in Jaka Rožič, ki je bil hkrati tudi vodja celotne naše ekipe.

Ker je po opravljenem tečaju minilo že dalj časa, je bilo znanje seveda slabše. Zato smo organizirali dopolnilni pouk o prvi pomoči in triaži. Namen takega pouka je, da tekmovalci obnovijo in si izpopolnijo teoretično in praktično znanje. Priprave na tekmovanje je v skrajšani obliki vodila sestra Danijela iz obratne ambulante GG Bled, LIP Bled in Vezenine.

Tekmovanje je bilo v nedeljo, 24. maja 1981, na kopališču v Radovljici. Udeležilo se ga je 59 ekip prve medicinske pomoči iz krajevnih skupnosti in delovnih organizacij v občini Radovljica in je bilo dobro organizirano. Ekipa Gozdnega gospodarstva Bled je nastopila kmalu po začetku tekmovanja. Za triažo je sledil drugi del tekmovanja. Prva trojka, ki jo je vodil Anton Donaval, je imela nalogo imobilizirati poškodovanca z zlomljeno hrbtenico. Druga trojka pod vodstvom Jake Rožiča pa je morala oskrbeti poškodovanca z globoko vreznino na levi podlahti. Obe nalogi sta trojki dobro izvršili. Strokovna komisija ni dodelila nobene kazenske točke, kar je velika zasluga tudi naše sestre, ki nas je kljub pomanjkanju časa veliko naučila. Ocenjevali so tudi triažo in čas, v katerem so bile poškodbe oskrbljene.

Gozdno gospodarstvo Bled je na tekmovanju doseglo 11. mesto, kar je zadovoljiv uspeh. Člani ekipe so menili, da bi morala biti ekipa stalna, saj se le tako doseže enotnost pri opravljanju vaj in tekmovalnih nalog. GG Bled naj bi za ekipo prve pomoči nabavilo enotne uniforme, saj smo bili edini v "civilu".

Tekmovalci so bili z udeležbo in uvrstitvijo na tekmovanju zadovoljni, saj se na ta način s skupnimi nastopi utrjujejo dobri odnosi med delavci po temeljnih organizacijah.

V režiji Lovrenca STRGARJA se je dramska skupina DPD Svoboda "Tomaž Godec" Boh. Bistrica štirikrat predstavila z igro F. S. Finžgarja: DIVJI LOVEC na odru Joža Ažmana.

Med 40 nastopajočimi je Janez DIJAK zamenjal Tiberjack in se dobro predstavil občinstvu tudi kot Kovač in divji Lovec.

Strgar Lovrenc

DOMAČA LEKARNA (iz 100 letne pratlke)

PELIN

je znano zdravilo za želodec. Pelin lahko kuhaš kot čaj, lahko pa ga ožmeš ali posušiš in zmletega natrosiš v vodo, vino, juho ali drugo jed.

PRESLICA

Za stare, gnile rane, celo za raka ni nič boljšega od presličnih obkladkov. Rastlino nakladaj ali samo ali napravi zavrelico in v njej namočene prtiče polagaj na rano. Čaj je dober želodcu, je najboljša pomoč, če kdo ne more na vodo, odpravlja kamen, ustavi kri, če prihaja iz ust ali nosa ali prsi. Kdor trpi na krvotoku, naj pije vsak dan dve čaši zavrete preslice.

PRIPOTEC

Ta rastlina se rabi za zunanje ali notranje rane. Na rano se položi zmečkani pripotčev ali trpotčev list. Pripotčev list ne puusti nobene gnilobe v rano. Kdor ni prav zdrav, naj pije pripotčev sok, ki mu zaceli notranje rane.

SENENI DROB

in ovsena slama izvlečeta iz života vso skrnino. V krop vrzi 2 perišči droba ali nekoliko ovse ne slame, namoči prt ali rjuho, napravi si ovitek ali se ves zavij v rjuhe, pokrij se dobro in ostani tako celo uro. Čez uro se preobleci v suho perilo in počivaj ali hodi po sobi. Tudi hud kašelj odpraviš s soparo senenega droba, ki jo vdihavaš četrt ure, seveda ves odet, da ne pride mrzel zrak do tebe. Potem se obriši z mokro, mrzlo brisalco in pojdi v posteljo ali hodi po sobi.

SENO - GRŠKO

se dobi v trgovinah v podobni rumene moke. Pri zunanjih boleznih, pri oteklinah in tvorih ni boljšega zdravila, kakor obkladki s pokuhanim grškim senom. To otekline raztopi in splakne. Ta moka se kuha kot močnik in v prtič zavito deneš na rano.

Nadaljevanje sledi!

ŠPORT

Občinsko sindikalno prvenstvo v odbojki

Od 15. - 24. aprila je bilo sindikalno prvenstvo v eni najkvalitetnejših športnih zvrsti v naši občini, v odbojki. Zaradi bolezni in odsotnosti nekaterih igralcev smo nastopili samo z eno ekipo, ki se je uvrstila v finalni del tekmovanja in v sklepnih bojih zasedla dobro tretje mesto. S tem smo ponovili lanskoletno visoko uvrstitev.

Rezultati - predtekmovanje:

GG: Vezenine 2 : 0
GG: Iskra Lipnica 2 : 0

finale:

GG: Plamen 2 : 0
GG: Veriga 0 : 2
GG: Iskra Lipnica 0 : 2

Končni vrstni red moških ekip (12):

1. Veriga Lesce 1
2. Iskra Lipnica
3. GG Bled
4. Plamen Kropa
5. Elan Begunje 2
- itd.

Občinsko sindikalno prvenstvo v streljanju z zračno puško

je bilo 25. in 26. aprila v dvorani kulturnega doma v Podnartu v izvedbi Strelske družine Stane Rozman iz Podnarta. Našo KOOS sta zastopali petčlanska moška ekipa v sestavi: Donaval, Krničar, Podlogar, Tolar, Rožič in tričlanska ženska ekipa: Pretnar, Donaval, Kos.

Ekipna razvrstitev-moški:

1. Veriga Lesce	795 krogov
2. Elan Begunje	764 krogov
3. LIP Bled	751 krogov
15. GG Bled	446 krogov

Ekipna razvrstitev-ženske:

1. Elan Begunje	400 krogov
2. Iskra Lipnica	378 krogov
3. Veriga Lesce	361 krogov
8. GG Bled	191 krogov

Vrstni red ekipno - skupaj (18):

1. Veriga Lesce
2. Iskra Lipnica
3. Elan Begunje
12. GG Bled

I. letne igre SOZD GLG

V športni hali Poden v Škofji Loki so potekale 30/5 t.l. v organizaciji KOOS Jelovica na novo organizirane letne igre SOZD GLG. Tekmovanja so bila v šestih moških in treh ženskih disciplinah. Čeprav smo predvidevali polnoštevilno udeležbo ekipe GG Bled, pa se je iger zaradi neodgovornosti posameznikov udeležila le slaba polovica prijavljenih. S kombiniranimi ekipami in večkratnimi nastopi posameznih tekmovalcev smo uspeli tekmovati, razen v balinanju, v vseh moških disciplinah, razumljivo pa je, da so bili rezultati temu primerni. V ženskih disciplinah nismo nastopili, ker sta se odzvali le dve tekmovalki.

Rezultati:

Streljanje (6 ekip):

1. Gradis	834 krogov
2. Jelovica	827 krogov
3. LIP Bled	788 krogov

6. GG Bled

490 krogov

Namizni tenis (6):

1. Jelovica
2. LIP Bled
3. Gradis
5. GG Bled

Mali nogomet (8):

1. Jelovica
2. AERO
3. LIP Bled
6. GG Bled

Kegljanje (8):

1. Jelovica
2. Alples
3. AERO
6. GG Bled

Šah (8):

1. Jelovica
2. GG Kranj
3. LIP Bled
6. GG Bled

Ekipno moški in ženske skupaj (8):

1. Jelovica Škofja Loka
2. LIP Bled
3. Gradis, LIO Škofja Loka
8. GG Bled

Zapisal: Miroslav Kapus

Vizija vetroloma.
Foto: I. V.

Glasilo "PRESEKI" ureja uredniški odbor organizacije združenega dela GG Bled, Ljubljanska cesta 19.

Odgovorni urednik Boris Robič, tiska Delavska univerza Tomo Brejc Kranj v 500 izvodih.